

JT SARGYBA MATĖ PASLAPTINGAJI LĖKTUVA

Karas su sovietais neišvengiamas, sako sen. McCarran

WASHINGTONAS. — Sen. McCarran, vadovaujantis senato teisiniu komitetui, tyrinėjantiui Amerikos vidaus saugumo klausimus, prašė padidinti jo komitetui lėšas. Ligi šiol komitetui tyrinėjimo darbai buvo skirti 85,000 dolerių, McCarran prašo pridėti dar \$195,000.

Karo grėsmė

Amerikai gresia neišvengiamas, visuotinis karas, pareiškė šis atsakingas senato narys. Geriausia ką ji gali daryti, tai pasirodo namie. Komiteto uždavinys laikyti Ameriką budingą prieš šį pavojų.

Komiteto darbai parodė, kad Amerikos priešai buvo praeitais metais pačiose aukščiausiose valdžios viršūnėse, sako McCarran. Ir tas gali pasikartoti, jeigu mes nesisaugosim.

Budėjimo laikas

Mes turime pakankamai išorinių priešių, kurie ir be naminių graso mus sunaikinti. Yra atėjęs laikas Amerikai budėti.

McCarran sako, FBI žiniomis, Amerikoje yra 50,000 komunistų ir 500,000 jų šalininkų. Amerikiečiai turi būti informuojami apie tų žmonių veiklą, jeigu norime kad nepasikartotų praeities pavojai.

Bombarduota, leidus Valst. departamentui

WASHINGTONAS. — Valsybės departamentas paskelbė, kad jis žinojo iš anksto ir davė sutikimą bombarduoti Rašin, S. Korėjos tikslų uostą, 17 mylių nuo Sibiro sienos.

Rašin bombardavo Amerikos B-29 tipo bombonešiai peritą šeštadienį. Anksčiau, MacArthur laikais, buvo uždrausta J. Tautų lėktuvams ir laivynui operuoti taip artai Sovietų Rusijos sienos, norint išvengti diplomatinio bei karinio nesupratimo.

„Šuo už bordo!“

SAN FRANCISCO, Calif. — Kiekvienas jūrininkas žino, ką daryti, pasigirdus komandai: „Žmogus už bordo!“. Daug kam iš laivo „President Taft“ jūreivių buvo neaišku, kai jie išgirdo isakymą: „Šuo už bordo!“.

Iš kapitono Sonneman užrašų laivo dienorašty matyti, kad įsėję į jūrą šuo buvo išgelbėtas pagal įprastą jūrininkų taisyklę. Tuoj buvo sulaukytas laivas, nuleista pagalbinė valtis, surastas migloj šuo ir užkeltas į laivą.

Tai buvo ne betkoks šuo, o aklo Filipinų mokytojo vadovas.

Sovietų S-ga sutiko

LONDONAS. — Sovietų Sąjunga prisidėjo prie tarptautinės konvencijos kovai su laivų susidurimais jūrose, praneša anglų transporto ministerija.

Konvencija, išleista 1948 m. ligi šiol pasirašė 29 valstybės.

—Francis Malpica, 98 metų meksikietis, nusibodus laukti mirties, nusižudė.

Naujos imigracijos potvarkio pataisos

WASHINGTONAS. — Dabartinę imigracijos potvarkį norima papildyti naujais nuostatais, kuriais būtų užkertamas kelias į Ameriką kriminaliniam elementui.

Norima turėti imigracijos įstatymus tokius, kurie leistų deportuoti ne čiagimius amerikiečius, nežiūrint nei jo išgyvento laiko, nei įgytos pilietybės.

McCarran, patiekęs pakeitimų projektą, paaikšino, jog tai yra Kongreso teisinių komitetų tyrinėjimų pasėka.

Atsargiai su Irano žibalu, — Harriman

LONDONAS. — Averell Harriman, prez. Trumano patarėjas, išbuvo per visas 16 žibalo derybų dienų Teherane, patarė Anglijos vyriausybės nariams laikytis kiek galint atsargiai su Iranu. Jis laukia iš Irano sekančio žingsnio prie derybų atnaujinimo ir tikisi, kad derybų pertrauka duos progos atvesti nutaikomus.

Kaip žinoma, derybos tarp anglų ir Irano buvo antrą kartą nutrauktos, Iranui nesutikus su anglų reikalavimu, dalytis gaunamu pelnu iš žibalo pramonės pusiau.

Vėl du lenkai pabėgo

STOCKHOLM, Švedija. — Įplaukus lenkų prekiniam laivui Swiatowid į švedų uostą Karlskandą, du jūrininkai, nežiūrint sargybos, paspruko iš laivo ir prisistatė švedų įstaigoms, prašydami politinės prieglaudos.

Švedai jų prašymą patenkinio.

Duokit sovietams 48 valandas laiko

GRAND RAPIDS, Mich. — Kas taip kalba nėra diplomatas, bet Ispanijos karo veteranų sąjungos pirmininkas Harry Williams. Jis yra 72 metų amžiaus.

Jis, švenčiant sąjungos 53 metines, kalbėjo apie ultimatą Sovietų Sąjungai, reikalaujant atitraukti komunistų kariuomenę iš Kinijos. To nepaklausius, JV turėtų pulti atominėmis bombomis Maskvą, visų blogybių pradžia, ir pasauly būtų vėl tvarka, sako veteranas iš karo su ispanais laikų.

—Juodos dienos užėjo jaučių kankintojams, romantiškai išsireikšiant, toreadorams. Šios srities žvaigždė Miguel Baez jautis pakabino ant ragų ir kiek pakratė. Rafael Ortegas buvo sunkiai subadytas Kadiz. Barselonoje nuo buliaus ragų nukentėjo Mario Cabre, savo laiku kovojęs su Frank Sinatra dėl Avos Gardner.

—Egipto karaliaus gyvybei gresia pavojus, praneša Prancūzų policija. Ji nori nužudyti tikybinių fanatikų.

—Mrs. Levana Newman, 23 m., vieno Miami viešbučio naktinė budėtoja, buvo rasta nužudyta miške. Banditai, kurie pavogė \$925 iš viešbučio kasos ir išsivežė nužudę šią išsiskyrusią, 6 metų vaiko motiną, dar nesusėkti.

Plk. Chang, šiaurės Korėjos vyriausias ryšių karininkas, kalbasi su savo padėjėju Pan Man Jom, o Jungtinių Tautų laikraštinkai klausosi.

Anglai atkalbėjo nuo atominio karo

LONDONAS. — Morgan Phillips, anglų darbo partijos sekretorius per pasikalbėjimą su spaudos korespondentais išsitarė, kad darbiečių pastangomis buvo išvengtas pasaulinis karas 1950 m.

Paprašius smulkiau paaikškinti, kuo grindžiamas šis tvirtinimas, Phillips pasakojo:

Anglų darbo partijai reikalaujant, ministeris pirmininkas Attlee tada nuvyko į Washingtoną pas prez. Trumaną, kaip tik tuo laiku, kada Amerikoje atominės strategijos šalininkai buvo beima viršū. Pavartojus Korėjoje atomines bombas ir leidus MacArthurui išplėsti kovos veiksmus Kinijos žemyno teritorijoje, naujas pasaulinis karas būtų buvęs šios strategijos paseka. Šie Attlee argumentai paveikė prez. Trumaną ir jo štabą. Tada išdirbo planą kariauti Korėjoje be atominių bombų.

Jordano samokslininkai nuteisti mirties bausme

AMMAN, Jordanas. — Specialus karo teismas baigė nagrinėti samokslininkų prieš Jordano karalių Abdullah bylą. Karalius Abdullah buvo nužudytas besimeldžiant vienoj musulmonų bažnyčioj Jeruzolime.

Seši samokslų planuotojai, jų tarpe plk. Abdullah El Tel, buvęs Jeruzolimo komendantas, nuteisti mirti. Keturi kaltintųjų buvo išteisinti. Vienas iš jų yra kunigas Ibrahim Ayyad, Romos katalikų lotynų patriarchato sekretorius Jeruzolime.

Franco paleido 400 politinių kalinių

MADRIDAS, Ispanija. — Diktatorius Franco paleido sąlyginiai iš kalėjimų 400 politinių kalinių. Žinia, rodanti jo norą prisigerinti Amerikai, buvo paskelbta valdžios biuleteny.

—Amerikos federalinės vyriausybės įstaigose tarnauja 2,5 milijonų žmonių. t. y. 60-čiai piliečių vienas fed. vyr. tarnautojas (Lietuvoj buvo perpus mažiau valdininkų).

Vėliausios žinios

—Amerika, Anglija ir Prancūzija suteiks Jugoslavijai \$50 milijonų paskolą.

—Prezidentas Trumanas priėmė penkioms minutėms naujai paskirtąjį Čekoslovakijos ambasadorių Prachozką. Pirm negu jis pradėdavo kalbėti apie šių dviejų kraštų santykių pagerinimą, paleiskite iš kalėjimo William Oatis, pasakė prez. Trumanas ambasadoriui per paskyrimo raštų įteikimą.

—Netrukus Nevadoj bus vėl bandomi nauji atominiai ir kitokie ginklai, praneša Atominės Energijos Komitetas.

—FBI suėmė Havajuose septynis komunistų vadus, vyr. valstybės gynėjo kaltinamus priešvalstybine veikla.

—Gen. Ridgway, J. Tautų vyr. armijos vadas savo paskutiniame atsakyme į komunistų kaltinimus vadina juos begėdžiais. Jis sutinka atnaujinti derybas, bet norėtų deryboms naują vietą ir naujas delegacijas.

—AFL atšaukė savo atstovus iš Jungtinio Darbo Komiteto, kuris buvo įsteigtas prieš devynius mėnesius, norint unijoms dalyvauti Amerikos ginklavimosi pramonės politikoj.

—Averell Harriman, specialus prezidento Trumano ambasadorius, grįžtas iš Teherano į Washingtoną, ir dabar esąs Londone, vyksta į Bonną, Vakarų Vokietiją. Ten jis susitiks su Amerikos vyr. komisaru McCloy.

—Pirmadienį prez. Trumanas išskrenda į San Francisco atidaryti Japonijos taikos konferenciją.

10 metų berniukas nuvertė traukinį

BLOOMFIELD, Ind. — Perėitą sekmadienį nuvirto nuo bėgių Illinois centrinis prekių traukinys su 19 vagonų. Per nelaimę 3 geležinkeliečiai buvo užmušti.

Greit paaikškėjo ir nelaimės kaltininkas, 10 metų berniukas. Jis FBI specialiam agentui pasakoją, kaip jis bežaisdamas traukiniais iškisęs 10 colių sraigtą į bėgių sankryžą.

Gen. Eisenhower už V. Europos uniiją

WASHINGTONAS. — Civilizacijos ateitis pareis nuo Europos apsiginklavimo ir nuo Vakarų Europos federalinės unijos, teikiančios toli siekiančios vilties pasauliniam saugumui.

Šią pažiūrą gen. Eisenhower, Atlanto šalių armijos organizatorius, išdėstė senatoriams iš užsienio santykių komisijos, studijuojant jiems Europos tautų ginklavimą Amerikos pagalbos dėka. Generolo samprotavimai apie Europos tautų saugumą buvo perskaityti dalimis Kongrese.

Jis ragino Ameriką visomis išgalėmis remti Vakarų Europos ginklavimą. Nieko kenksmingesnio Amerikai negali atsitikti, kaip šią pagalbą nutraukus ar sumažinus.

Senatas kaip tik netrukus ruošiasi galutiniam šių išlaidų svarstymui. Prezidento užsirašyta \$8.5 bil. suma jau yra vienu milijonu sumažinta. Gen. Eisenhowerio pareiškimas, manoma, sulauks senatorius nuo dar didesnio šio biudžeto apkarpyimo.

Rusai nepasiruošę, sako Eisenhower

WASHINGTONAS. — Atlanto armijos vadas ir jo štabas yra nuomonės, kad Sovietų Sąjunga dar nėra pasiruošusi visuotiniam karui ir nėra duomenų matyti, kad karas galėtų kilti artimiausioj ateity.

Sovietų Sąjungos plieno, anglies ir žibalo gamyba yra vis dar atsilikusi nuo užsimoto lygio. Rusų ir jų valdomų kraštų plieno gamyba siekia apie 36 milijonus tonų per metus. Vakarų Europos — 50 milijonų. Ameriką pagamins, šiais metais 104 milijonus tonų plieno. Sudėjus kartu išeina, kad Atlanto sąjungininkai pagamina penkis kartus daugiau plieno, negu sovietų blokas.

—Atominų bombų gamyba iš savo laboratorinės stadijos yra išėjusi į pramoninę gamybą, sako Atominės Energijos Komiteto pirmininkas Gordon Dean.

GEN. RIDGWAY SAKO, LĖKTUVAS BUVO KOMUNISTŲ

Jungtinių Tautų karinė vadovybė siūlysianti kitą vietą deryboms, jeigu jos vėl prasidėtų

TOKYO, Japonija. — Komunistų taikos delegacijos vadai, kad ir labai nepatenkinti griežtu Jungtinių Tautų karinės vadovybės laikymusi, siūlo jps vyr. vadui gen. Ridgway dar kartą pasiūsty ryšių karininkus pažūrėti įrodomosios medžiagos apie bombardavimą iš lėktuvo neutraliojo derybų miesto Kaesong.

Gen. Ridgway prileidžia, kad toks provokacinis bombardavimas galėjo įvykti, bet jis kartu reiškia nuomonę, jog tas lėktuvas, kuris mėgino bombarduoti komunistų taikos delegaciją, buvo pasiųstas pačių komunistų.

Komunistai: lėktuvas buvęs Pietų Korėjos

Sąjungininkų žiniomis, toks provokacinis fikslais lėktuvas iš tikrųjų buvo iskridęs į Kaesongo erdvę. Amerikos 5. oro grupės sargyba savo radarų veidrodžiuose pastebėjo Kaesongo vakarų pusėj lėktuvą kaip tik tuo laiku, kada, pagal komunistų kaltinimus, jis apmėtęs smulkiais ir padegamomis bombomis tą vietą, kur komunistų taikos delegacija turi savo buveinę.

Komunistai po to mėgina įtikinti, kad paslaptinis lėktuvas galėjęs būti Pietų Korėjos. Esą ir dėl komunistų karinės policijos viršininko nužudymo J. Tautų karinė vadovybė prileidusi, kad šį nusikaltimą galėjo padaryti Pietų Korėjiečiai (gen. Ridgway prielaidoj buvo minimi tik civiliai korėjiečiai).

Neužtikrina žadėtų sąlygų

Iš paskutinio J. T. vyr. vado būstinės pranešimo matyti, kad tenai visiškai neabejojama, jog paslaptinis lėktuvas buvo komunistų.

Šis ir visa eilė kitų būtų ar nebūtų kaltinimų aiškiai parodo komunistų nesugebėjimą ar nenorą apsaugoti taikos derybų vietos nuo tokių nesupratimų, kokius komunistai fabrikuoja. Esant dar kiek vilties, kad komunistai gali užsinorėti pratęsti derybas, Jungtinių Tautų vadovybė žada reikalauti perkelti derybas į tokią vietą, kur nebūtų įmanomos panašios provokacijos.

Amerikos technikai kuria naujus ginklus

WASHINGTONAS. — Senatorius O'Mahoney (dem., Wyo) sako, Amerikos mokslininkai pradėjo naują erą moksliniame kare. Jų tikslas surasti baisesnius ginklus, negu vartotus paskutiniame pasauliniame kare.

Jis sako, Amerika yra padariusi milžiniškus suolius tobulinant iš tolo vairuojamas raketas, robotinius lėktuvus ir atominius ginklus.

Kas jau dabar yra mokslininkų atsiektą, antrojo pasaulinio karo metu sunku būtų buvę įsivaizduoti, — pasakojo O'Mahoney. Smulkesnės žinios apie naujuosius ginklus turi likti paslaptį, atsiprašė senatorius korespondentus.

—Amerikos 25 Sabre tipo lėktuvai laimingai perskrido Atlanto vandenyną ir nusileido savo bazėj Shepherd's Grove, Anglijoje.

Korėjos kovų lauke komunistai mėgina sąjungininkų jėgas

8-OS ARMIJOS BUSTINĖ, Korėja. — Nutrukus paliaubų pasitarimams, komunistų kareiviai, dažnindami ir stiprindami puolimus, atrodo, nori parodyti Jungtinių Tautų kovotojams, kas jų laukia, jeigu derybos pasibaigtų nesutarimu.

Rytiniame fronto sparne, kur yra Yanggu miestas, vakar visą dieną vyko atkaklios grumtynės dėl strateginių aukštumų, nežiūrint, kad paskutinių dienų liūts paverė žemę sunkiai praeinamais liūtais.

Artilerijos veikla

Iš abiejų pusių buvo paleista ir darba artilerijos pabūklai, kurių priedangoj veikė priešakiniai patrulių daliniai, mėginami užimti artilerijos sviedinių apdaužyti įsitvirtinimus.

Komunistai, pasinaudodami blogomis oro sąlygomis, bandė įsiveržti pasalų puolimais į sąjungininkų pozicijas. Tas jiems sunkiai sekėsi. Dieną anksčiau jiems pasisekė išstumti Jungtinių Tautų dalinį iš priešakinioje pozicijų ir užimti dviejų mylių žemės plotą.

Ribota lėktuvų veikla

Esant blogoms oro sąlygoms, Amerikos lakūnai negalėjo parodyti visos savo jėgos. Orientuodamiesi radarų aparatais JV sunkiųjų bombonešių dalinys iš Okinavos bazių bombardavo prieš ginklų sandėlius prie Chinnampo.

Amerikos karo laivai parėmė sąjungininkų žemyno jėgas savo artilerijos ugnimi fronto rytiniame sparne. Komunistų pakrantių artilerija prie Wonsano vertė laivus laikytis atokiau. Kreiseris Los Angeles naktį užgesino salves po salves iš savo 8 colių patrankų į prieš fronto linijas.

Nacionalistų Kinijos žinių agentūra praneša, kad Kinijos 4. armijos vadas gen. Lin Piao perims vadovauti visiems Kinijos komunistų daliniams, nutrūkus taikos pasitarimams. Agentūra sako, kad pusės milijono kiniečių armija, vadovaujama minėto generolo Lin, yra Mandžirijoje, prie pat šiaurinės Korėjos sienos.

Hirohito pas Ridgway

TOKYO, Japonija. — Japonijos imperatoriaus Hirohito apilankė Jungtinių Tautų vyr. armijos vadą ir okupacinių jėgų viršininką gen. Ridgway Amerikos pasiuntinybės namuose. Tai buvo antras imperatoriaus susitikimas su gen. Ridgway.

IŠ LIETUVIŲ GYVENIMO

Skautai vyčiai į stovyklą

Pasiskaičius lietuvišką spaudą, susidarydavo įspūdis, kad skautų vyčių veikimas yra visiškai sulėtėjęs ar net ir nutrūkęs, nes nieko apie juos nesigirdėjo. Tačiau taip nėra, skautai vyčiai vis dar nenuilstamai dirbavo ir ruošiasi mūsų tėvynės atstatymui.

Prieš mėnesį laiko sk. vyčių plk. Šarauskas vado d-vė persiorganizavo ir, brolio A. Augustinaičio vedama, vėl gyvai sukruto, suruošdama tris sveikas ir tris trumpas stovyklas.

Ateinanti stovykla įvyksta per Darbo Dienos atostogas (rugs. 1 - 3 dd.). Sk. vyčiai vyksta į Tremont, Ind., pasimaudyti Michigano ežere ir pastovyklauti smėlėtose kopose, taip mums primenantiose ošiančius Palangos pušynus, kuriuose kasmet skardžiai skambėdavo skautinis juokas ir daina.

Draugovės broliai kviečiami rinktis šeštadienį 9:30 val. rytą

prie Nemuno knygyno, 3143 S. Halsted St., iš kur vyksime mašinomis, o jų neužtenkant — traukiniu. Kiekvienas pasiima trims dienoms užkandžių. Raginti, manau, nereikia, nes visi mes mėgstame tyrą orą ir stovyklavimą.

Pavykęs SLA 226 kp. išvažiavimas

Šiaurinės LSA 226 kuopos išvažiavimas Jefferson miške praėjusį sekmadienį buvo sėkmingas, nors kažin ko gamta verkšleno.

Suvažiavo gražus būrys kuopos narių ir svečių, kurie jaučiai pasižmonėjo.

Šiuos žodžius rašant, dar nėra žinios apie pelną, tačiau nariai patirs apie tai atvykę į kuopos susirinkimą, kuris įvyks rugsėjo (Sept.) 5 d. 7:30 val. vakare įprastoj svetainėj, 3600 North Ave.

Malonėkite gausiai dalyvauti.

J. Naujalis,

Kp. užrašų sekr.

ALICE GIRDAUSKAS GYVENO 1806 S. PEORIA ST.

Mirė 1951 m. rugp. 27 d., 3:00 po pietų, sulaukusi 35 metų amžiaus. Gimusi Chicago, Illinois.

Paliko nuliūdę: vyras Kazimieras, motina Anastazija Adamkevičienė; sesuo Marijona Glass; uošvėnė Ona Girdauskienė; svogeris: Stella Mulvihill, jos vyras Tom; Elena Krauchun, jos vyras Kazimieras; svogeriai Girdauskai: Stanislovas, jo žmona Margaret, ir Jonas, jo žmona Bronislava ir jų šeimos; uošvėnės sesuo ir brolis: Josefa Šeškauskienė, jos vyras Juozapas ir Antanas Čiuželis, gyv. Detroit, Mich., ir jų šeimos ir kiti giminės, draugai ir pažįstami.

Kūnas pašarvotas Petro Gurskio koplyčioje, 659 W. 18th St. Penktadienį, rugp. 31 d., 8:30 val. ryto bus lydimas iš koplyčios į Dievo Apydovos parapijos baznyčią, o po gedulingų pamaldų bus laidojama sv. Kazimiero kapinėse.

Visi a. a. Alice Girdauskienės giminės, draugai ir pažįstami nuosirdžiai kviečiami dalyvauti laidojimoje ir suteikti jai paskutinį patarnavimą ir atsisveikinimą. Nuliūdę lieka:

Vyras, Motina, Sesuo ir Giminės.

Laidotuvių direktorius Petras Gurskis. Tel. SEeley 3-5711.

NIKODEMAS ŠIRVINSKIS 451 SO. ROCKWELL STREET Lafayette 3-4811

Mirė 1951 m. rugpjūčio 26 d., 6:30 val. ryto, sulaukęs pusės amžiaus. Gimęs Lietuvoje Vilniaus krašte, švedonij apskr., Dargelių parapijoje, Danbariškių kaime. Amerikoje išgyveno 33 metus. Paliko nuliūdę: mylima žmona Helen, pagal tėvus Valatkaite; sūnus Albertas, sesutė M. Colette sv. Pranciškaus vienuolyne, Pittsburgh, Pa.; pusbrolio sūnus Walter Simonis; giminės Kazimieras Laurinavičius, jo žmona Ursulė; svogerka Bernice Yourkauskas, jos vyras John Yourkauskas ir jų šeima; kiti giminės, draugai ir pažįstami. Lietuvoje liko 2 broliai ir 1 sesuo.

Priklausė sv. Vardo Draugijai, Saldž. Širdies Jėzaus Draugijai Brighton Parke, Garbės narys Marijonų ir Labdarų sąjungos ir sv. Pranciškaus vienuolyno. Be to priklausė Lietuvos Vyčių 36 kuopai ir ALRK Federacijos 19 skyriui ir Unity klubui.

Kūnas pašarvotas John F. Eudeikio koplyčioje, 4330 So. California Avenue.

Penktadienį, rugpjūčio 31 d., 8:30 val. ryto bus lydimas iš koplyčios į Nekalto Prasidėjimo Panelės Šventosios parapijos baznyčią, o po gedulingų pamaldų bus laidojamas sv. Kazimiero kapinėse.

Visi a. a. Nikodemo Širvinskio giminės, draugai ir pažįstami nuosirdžiai kviečiami dalyvauti laidojimoje ir suteikti jam paskutinį patarnavimą ir atsisveikinimą. Nuliūdę lieka:

Žmona, Sūnus, Duklė ir kiti Giminės.

Laidotuvių direkt. John F. Eudeikis, Tel. YArds 7-1741.

VINCENTA MIŠEIKIS (PAGAL TĖVUS ZUKAUSKAS) Gyveno 4357 S. Washtenaw Ave.

Mirė 1951 m. rugp. 26 d., 12:30 val. ryto sulaukusi pusės amžiaus. Gimusi Lietuvoje, Šiaulių apskrityje, Pakapės parapijoje, Normantų vienkienyje. Amerikoje išgyveno 28 metus.

Paliko nuliūdę mylimos sesers Teklė Lasdauskas, jos vyras Izidorius; Petronėlė Bialy, jos vyras Kazimieras ir jų vaikai: Edward ir Mary; brolis Leo Zukauskas, jo žmona Natalja ir jų vaikai: Alice, Tarelis, Leo ir Jerry ir jų šeimos; brolio sūnus Klemensas Zukauskas, gyvena Brazilijoje; giminės Bordens Strampel, ir Frank bei Mike Štimas, Shields, Simulis, Likander ir jų šeimos, ir daug kitų gimininių, draugų ir pažįstamų.

Kūnas pašarvotas John F. Eudeikio koplyčioje, 4330 S. California Avenue.

Ketvirtadienį, rugp. 30 d., 8:30 valandą ryto bus lydimas iš koplyčios į Nekalto Prasidėjimo Pan. Sv. parapijos baznyčią, o po gedulingų pamaldų bus laidojama sv. Kazimiero kapinėse.

Visi a. a. Vincentos Mišeikis giminės, draugai ir pažįstami nuosirdžiai kviečiami dalyvauti laidojimoje ir suteikti jai paskutinį patarnavimą ir atsisveikinimą.

Nuliūdę lieka:

Seserys, Brolis, Brolių Vaikai ir Giminės.

Laidotuvių direkt. John F. Eudeikis, YArds 7-1741.

Savuosius aplankius

Aplankyti savuosius, kaimynus ar pažįstamus yra senas lietuviškas paprotys, o ypačiai išeivijoje, kada esame toli nuo tėvynės. Dažnai spaudoje užtikiname žinių, kad mūsų tautiečiai (tik senieji, tiek naujieji ateiviai) atidaro prekybos ar verslo įmones. Nors jie būna ir nepažįstami, bet kažkoks jausmas traukia juos aplankyti, užsukti pas savo tautiečius, pagal lietuvišką senovės paprotį.

Taigi, beieidamas Chicago lietuvišką "Laisvės alėją"—Halsted St. pro naujai atidarytą p. A. Semėno ir E. Lapo televizijos bei radijo įmonę "Daina", negalėjau praeiti pro šali neužsukęs į vidų. Pirmą didelį įspūdį suteikia lango iškabojė prie pavadinimo "Dainos" esantieji "Gedimino stulpai". Tai jų kompanijos "Trade mark". Lango ir vidus skoningai ištaisyti. Lange išstatytas reklaminis "spalvotas televizijos aparatas" su užrašu "Daina" (kiti pamano, kad tai yra lietuviškas televizijos aparatas) ir išstatytas pavyzdys, kad jie mažus TV aparatus su mažo skersmens ekranu gali perdirbti į didelį. Tai yra praktiškas dalykas. Kiekvienas, anksčiau pirkęs mažo skersmens aparatėlį, nori turėti didesnius paveikslus rodantį aparatą.

Laboratorijos lentynuose jau daug pridėta aparatų taisyklių. Tuo momentu jie buvo užsiėmę tų aparatų "gydymu", kad jie vėl veiktų, kaip nauji. A. Semėnas pademonstravo savo turimus naujus TV aparatus su naujoviškais pagerinimais. Taip pat pas juos galima gauti ir užsakyti technikos darbuotojų populiarių mėnesinių laikraštį "Technikos Žodį", kur pats A. Semėnas rašo apie įvairias televizijos naujienas. Jis žada parašyti tais pačiais klausimais plačiau ir kituose Chicago laikraščiuose.

Sie "Dainos" įsteigėjai yra du lietuvių inžinieriai, kurie yra patyrę televizijos ir radijo specialistai: A. Semėnas yra baigęs Anglijoje Marconi College ir dirbęs Kauno Radio stotyje inžinieriu, taip pat dirbęs inžinierium visą laiką televizijos laboratorijoje Chicagoje, o E. Lapas baigė Chicago televizijos inžinierijos mokslius. Reikia tik džiaugtis, kad mūsų tautiečiai turi tiek pasiryžimo dirbti ne tik savo pamėgtose srityse, bet ir veržtis į savarankišką prekybą bei verslą. Juo labiau jų užsiėmimai vertintini, kad jie neapsiriboja vien tik prekyba, bet kartu yra pasiryžę visiems padėti savo inžinierinių patyrimų aparatų taisyimo ar pagerinimo srityje.

Apskritai malonu, kad visur, kur tik lietuvių esama, "iš jų daug kas turi smulkesnias ar net visai stambias prekybos ar kitas įmones ir žmonėms patarnauja. Susipratę lietuvių biznierių daug prisideda prie mūsų tautiečių vardo išgarsinimo ir prisideda, kai reikia, prie mūsų opų tautos bei visuomeninių reikalų. Taigi, eidami apsipirkti, nepamirškime pagal seną lietuvišką paprotį aplankyti savuosius, kurių gerovė yra reikšminga ir naudinga visai mūsų išeivijai, visai lietuviškajai visuomenei.

—Grola.

GELININKAS

(PUTRAMENTAS)
Linksmumo ar liūdesio valandose
Gražiausias Gėlės ir Vainikai. Reikale pasaukite: atvyksim į jūsų namus su vainikų paveikslais išsirinkti.
ROY R. PETRO (Putramentas)
5519 So. Harlem Avenue
Portsmouth 7-9020.

JUSTINAS LIOBIS Gyveno 130 E. 105th St.

Mirė 1951 m. rugp. 27 diena, 10 val. vakaro, sulaukęs pusės amžiaus. Gimęs Ukmergės apskr., Paluntos parapijoje, Babėrežių kaime. Amerikoje išgyveno 39 m.

Paliko nuliūdę: 2 pusbroliai: Klemensas Šulskis ir Jonas Matelionis ir jų šeimos; svogeris Viktoras Gedminas, giminaitė Wanda Kaušas ir jos šeima, ir kiti giminės, draugai ir pažįstami.

Laidotuviams rūpinasi giminaitė Lucy Matkonis ir jos šeima.

Kūnas pašarvotas L. Bukeusko koplyčioje, 10821 S. Michigan Ave.

Šeštadienį, rugsėjo 1 diena, 8:30 val. ryte bus lydimas iš koplyčios į Visų Šventų parapijos baznyčią, o po gedulingų pamaldų bus laidojamas sv. Kazimiero kapinėse.

Visi a. a. Justino Liobio giminės, draugai ir pažįstami nuosirdžiai kviečiami dalyvauti laidojimoje ir suteikti jam paskutinį patarnavimą ir atsisveikinimą.

Nuliūdę lieka: Pusbrolis, Svogeris ir Giminės.

Laid. direkt. L. Bukeuskas, Tel. PULLman 5-9661.

Atostogavom

Wisconsin

Šįmet atostogas su savo žmona praleidau pas savo gerus draugus A. ir H. Rudinskus Wisconsin.

Vykdami iš North Western stoties vėdinamais vagonais, nė nepajutom, kaip konduktorius ėmė šaukti Kenosha, Racine ir Milwaukee. Pro langus matyti gyvulių bandos, gražūs ūkiai ir daugybė miškų. Už Rhinelander miškai jau kitokie: yra daug eglų, pušų ir baltąžievių beržų. Nemaža ir ežerų, kurie pilni žuvų.

Grazi vieta

Mūsų paskutinė stotis buvo Woodruff miestukas, į kurį atvykome 9 v. v. Čia pasijutom, kad oras vėsus ir kvėpi eglėms ir pušimis. Rudinskus radome jau belaukiančius, kurie mus nuvežė į savo rezortą. Elena Rudinskienė pavaišino gardžia vakariene, o Albinas Rudinskis įvairiais gėrimais. Po malonaus pokalbio miegojome puikiausiai, nes oras geras, o triukšmo visai nebuvo, visur tylu.

Rytą apžiūrėjom gražų jų rezortą su daugybe gražių įrengtų kambarių. Rudinskų žemė priena prie Arbor Vitae ežero. Namas gražiai įrengtas, tarp eglų ir pušų. Vasarotojas gauna kabiną ir mažą laivuką žvejoti ežere, kuriame yra įvairaus dydžio žuvų. Aplink patį ežerą yra 18 mylių. Šis ežeras, kaip ir kiti Wisconsin valstybės, papildomi mažomis žuvytėmis, kurios specialiai tam tikslui yra veisiamos. Keliuose tvenkiniuose jos pauginamos iki 4-5 colių ilgio, paskui išgriebiamos tinklu ir paleidžiamos augti ir veistis į ežerus. Mums teko matyti, kaip tokių žuvytelių (lydekų) ištraukė iš tvenkinio apie 5,000 ir vežė į ežerą paleisti.

Aplankėme indėnus

Už keleto mylių nuo Woodruff miesto prasideda indėnų apskritys su daugybe miškų ir ežerų. Nors vieta ir graži, bet nepatraukli, namukai miške apieisti ir įvairiomis piktžolėmis apaugę. Šie žmonės nenori nė savo pastogės apsiavalyti. Dėdė Samas duoda šeimoms po kelis dolerius pragyvenimui ir pilną teisę miške šaudyti kada nori visus gyvūnus ir gaudyti įvairias žuvis.

Buvom ir indėnų šokių paržiūrėti Lac Du Flambeau. Susirinko daug smalsuolių. Būrys indėnų vyrų ir moterų ir trys pagliai šoko savo šokius prie sukurto laužo, iš vienos pusės iš medžio nušviesto elektros. Jų skaisčiai spalvoti drabužiai sudarė gražų vaizdą. Jie šoko arklio, gyvatės, žuvies, plunksnos ir kitus šokius, kurie mums atrodė visi beveik vienodi. Vyrai prisiraišę ant kojų daug skambučių, kurie gana harmo-

ningai skamba. Aktoriai buvo apsiavę savo rankų darbo batais, tik kai kurie paaugliai buvo basi. Pats Lac Du Flambeau yra miestukas, kuriame yra keletas įstaigų, pardavinėjančių baltiesiems įvairius suvenyrus, gamintus indėnų. Yra ir keletas valgomųjų daiktų krautuvių ir smuklių. Visos tos įstaigos baltųjų rankose.

Lietuviai paežerėse

Aplankėm ir keletą lietuvių, gyvenančių prie kitų ežerų. Visi jie gerai gyvena, turi po keletą gražių įrengtų namukų, švariai užlaikomų, tad ir atostogininkų netrūksta.

Baigė vasaros sezoną, vieni vyksta į Floridą pasilsėti, o kiti į didmiesčius žiemos praleisti.

Labai pasilsėjom gražiamoje pp. Rudinskų rezorte. Laiminimai grįžę surūkusiūn Chicago, gyvename plareistų atostogų prisiminimais. Tie banguoja ežerai ir žaliuoja miškai primena man jaunystės metais Lietuvoje lankytus miškus, kuriuose labai mėgdavau vaikščioti ir rinkti baravykus. P. B.

STUDIJŲ GALIMYBES (Loyolos Universitetas)

Loyolos universitetas yra T. Jėzuitų išlaikoma mokykla: pernai čia studijavo apie 8,000 studentų. Daugumas fakultetų yra dviejose vietose: Lewis Towers, 820 N. Michigan Ave. (tel. Whitehall 4-0800), ir North Side Campus 6525 North Sheridan Rd. (BRriargate 4-3000). Vadinamame Lewis Towers yra prisiglaudę College of Commerce, Graduate School, College of Law, University College (vakare) ir School of Nursing. North Side Campus yra College of Liberal Arts and Sciences (diena). Medicinos fakultetas 706 So. Wolcott St. ir School of Dentistry 1757 W. Harrison St.

Norintieji studijuoti Loyolos universitete pirmiausia turi gauti aplikaciją, kurias užpildytas reikia pristatyti kartu su išieitojo mokslo pažymėjimais Dean of Admissions skyriui. Paskui eina tikrinamieji egzaminai (aptitude and placement tests), po kurių studentas gauna galutinį pranešimą ar yra priimtas į universitetą ir kokia yra jo klasifikacija. Ateinantiems mokslo metams registracija prasideda rugsėjo 24 d., prašymai paduodami jau dabar į Office of Admissions, 6525 N. Sheridan Road.

Semestras, imant normalų kredito valandų skaičių, kainuoja \$210. Vakariuniuose kursuose už vieną semestro valandą mokama \$11.

Papildomų informacijų apie studijas Chicago aukštosiose mokyklose galima gauti pas L. Grinų (AB 4-3722) arba D. Kamarauskaitę (SP 2-5415), Chicago Lietuvos Stud. D-jos valdybos narius.

—LSD Ch. sk.

GUŽAUSKŲ

BEVERLY HILLS GELININKAS
Gražiausias gėlės dėl vestuvių, bankietų, laidojimo ir dėl kitų visokių papuošimų.
6901 SO. WENTWORTH AVE.
Tel.: ST 3-2454 ir HU 3-2224

URBA GELININKAS 4180 Archer Avenue Phone: LA 3-5800 arba 3-5870

LOVEIKIS Siunčiam Gėles Telegramu į Visas Pasaulio Dalis

KVIETKININKAS
Gėlės Vestuvėms, Bankietams ir Pagrabams.
3316 SO. HALSTED ST.
Tel. YArds 7-7308

NAUJIENAS skaito visų srovų ir įsitikinimų darbininkai, biznierių, profesionalai, dvasininkai ir mokslininkai, nes tiksliai šis dienraštis skelbia teisingiausias ir tiksliausias žinias.

Pirkite iš Lietuviškos Paminklų Dirbtuvės

Dabar yra tinkamas laikas užsakyti gražų paminklą arba koplyčią (Mausoleum) ant savo mylimo asmens kapo tiesiai iš mūsų paminklų dirbtuvės.

BITTIN IR KAMENSKY ekspertų darbas yra paremtas 45 metų patyrimu. Mūsų paminklų dirbtuvė yra atdara visuomet.

PAMINKLŲ PRISTATOME Į VISAS KAPINES ARTI AR TOLI.

Bittin and Kamensky Monument Works
3938 W. 111th Street — Tel.: BEverly 8-0005

LIUDĖSIO VALANDOJ

Šaukite

MAŽEIK & EVANS

LAIDOTUVIŲ DIREKTORIAI

6845 So. Western Ave. Air Conditioned Chapel and
REpublic 7-8600-8601 Parking Facilities.

Tiema, kurie gyvena kitose miesto dalyse randame koplyčią arčiau jūsų namų

A. PETKUS

LAIDOTUVIŲ DIREKTORIUS

6812 So. Western Avenue
TELEFONAS GROVEHILL 6-0142

1410 South 50th Avenue
TELEFONAS TOWNHALL 3-2109 CINCERO, ILLINOIS

KOPLYČIOS VISOSE MIESTO DALYSE

John F. Eudeikis

LAIDOTUVIŲ DIREKTORIUS

SENIAUSIA IR DIDŽIAUSIA LAIDOJIMO ĮSTAIGA

AMBULANCE DIENĄ IR NAKTĮ

4605-07 SO. HERMITAGE AVE.
Tel. YArds 7-1741 ir Bishop 7-9481

4330-34 SO. CALIFORNIA AVE.
Telefonas Bishop 7-9719

MODERNISKOS AIR-CONDITIONED KOPLYČIOS

Mūsų radio programai šeštadieniais 9:15 ryto iš WGES 1390 kil.

NARIAI

Chicago
Lietuvių
Direktorių
Asociacijos

AMBULANCE
PATARNAVIMAS
DIENĄ IR NAKTĮ
TURIME
KOPLYČIAS
VISOSE MIESTO
DALYSE

P. J. RIDIKAS

3354 S. HALSTED STREET Phone YArds 7-1911

LEONARDAS A. EZERSKIS

1646 W. 46th STREET Phone YArds 7-0781

LACHAWICZ IR SUNUS

TEL. VIRGINIA 7-6672 and 6673
2814 W. 23rd PLACE 10756 S. MICHIGAN AVE.

L. BUKAUSKAS

10821 S. MICHIGAN AVE. Phone PULLman 5-9661

ANTANAS M. PHILLIPS

3307 LITUANICA AVE. Phone YArds 7-3401

PETRAS P. GURSKIS

659 WEST 18th STREET Phone SEeley 3-5711

ALFRED VASAITIS

1446 S. 50th AVE., CINCERO, ILL. Tel. OLympic 2-1003

J. LIULEVIČIUS

4348 S. CALIFORNIA AVE. Phone LAfayette 3-3572

GEORGE F. RUDMIN

3319 S. LITUANICA AVE. Tel. YArds 7-1133-1139

IŠ KANADOS LIETUVIŲ GYVENIMO

Montreal, Kanada

Ar reikalingos dvi parapijos? Šiais metais rugsėjo mėn. 8 d. sukanka metai, kaip Montreal'io miesto lietuvių parapija.

Nors tai trumpas laikas, bet verta pažvelgti nors paviršutiniškai į tas metines sukaitytuvas ir metų atlikto darbo padaryti pilną žvalgą. Žinoma, tai nebus pilnas vaizdas, nes pilnam žmogui — darbininkui ne visos žinios ir prieinamos.

Reikia pastatyti klausimą, ar dvi parapijos lietuviams yra Montreal'io mieste reikalingos?

Į šį klausimą stengsimės atsakyti darant, kaip jau minėta, trumpą apžvalgą.

Taigi, antroji A. V. parapija pradėjo veikti 1950 m. rugsėjo mėn. 8 d., tai yra tą dieną buvo atliktos pirmos pamaldos.

Bažnyčia įsikūrė anglų parapijos buv. šokių salėje, kuri buvo gana apleista. Bet esant dideliam lietuvių pritarimui, pamazų salė aptvarkyta. Tos parapijos klebonas, kun. Kubilius, pirmame savo pamokse, tikriau savo motto, pasakė:

„Aš noriu visų lietuvių, be pažiūrų skirtumo, vienybės. Kokį išitikinimą būsite, man nesvarbu, tik mylėkime savo kraštą, Lietuvą ir jai dirbkime“.

Tas paveikė. Pritarimas buvo didelis. Kun. Kubilius, kiek sąlygos leido, ėmėsi darbo, organizuoti parapiją — kleboniją, tvarkyti pastoracijos darbą ir kt.

Reikia pripažinti, kad jis daug padarė. Patalpos bažnyčiai aptvarkytos, įrengta klebonija, nors nepuošni, bet geresnė pastogė nei Kristus turėjo.

Kun. Kubilius pastangomis (mielas skaitytojas atsimink, kad tai Quebec'o provincija) atidaroja šeštadieninę mokyklą Ville La Salle, kuri buvo uždaryta 1949 m. mokslo metu. Įsteigta nauja šeštadieninė mokykla Ville Emarde. Suorganizuoti, ir kurį laiką gražiai veikę, prancūzų kalbos kursai. Daug kam padėjo kun. Kubilius savo žodžiu, ar tai įstaigose, ar kitur. Savo tolerancija įgijo daug simpatijų įvairių pažiūrų lietuvių tarpe.

To pasėkoje antroji, šv. Kazimiero parapija, lietuvių lankytojų nustojo. Liko vienas kitas. Bet jos klebonas, nenustojęs vilties, jis draustiškai pakėlė savo taktiką. Kurios pirmiau niekieno dėl pažiūrų skirtumo, dabar pasidarė jiems draugiškas. Teikiant pastoracinį patarnaviną, jokių išimčių jau nedaro. Turėdamas savo rankose stambų kapitalą naujos bažnyčios statymui, suprantama, traukė savo pusėn senuosius Montrealio gyventojus — lietuvius, kurie tą kapitalą ir sudėjo.

Nors oficialiai mieste parapijų ribos yra atskirtos. Aušros Vartų ribose gyvena, galima drąsiai sakyti, 85, o gal ir 90% lietuvių, bet jų indėlis į šv. Kazimiero parapijos kasą neatskirta. Kun. Kubilius, jeigu jis turi šiam klausime balsą, kuriuje, kiek girdėti, nieko nėra daręs kasos atskyrimo reikalu.

Todėl iš materialinės pusės gaunasi tokia padėtis — šv. Kazimiero lietuvių parapija liko su labai mažu procentu lietuvių, bet su lietuvių sudėtais pinigais, gi Aušros Vartų parapija su

lietuviams, bet be jų, o ypač senesnės kartos, daug metų dėtų pinigų.

Bet ir kurią elgiasi savotiškai. Kaip jau minėta, skiriant parapijų ribas, išdą neskyrė. A. Vartų parapijai davė leidimą statyti bažnyčią, o šv. Kazimiero parapijai, ir labai norint, bažnyčiai statyti leidimo neduoda.

Tai tiek bendrais bruožais. Bet norėčiau atsakyti į aukščiau iškeltą klausimą — dėl dviejų parapijų reikalingumo.

Aš manau (kiek man teko girdėti ir daugelis kitų yra tos nuomonės), kad Montreal'io miestui pakanka vienos parapijos.

Už vienos parapijos buvimą kalba šie faktai:

- 1) jau ir šiandien tikrai lietuviška yra tik viena parapija;
- 2) turint vieną parapiją — ji bus finansiniai pajėgesnė;
- 3) tai parapijiečių skaičius.

Prie šio punkto norėčiau sustoti ilgiau. Lietuvių Montrealio mieste labai optimistiškai skaičiuojant, yra apie 8.000. Bet tai yra labai proviziškas skaičius. Bažnyčių lankančių nėra daugiau kaip 500-700. (Tokią nuomonę susidariau per 4 metų buvimą Montrealio mieste). Ir tas skaičius pasiekia tik per didžiulias šventes, k. t. Velykas, Kalėdas. Tokiam skaičiui pilnai pakanka vienos bažnyčios. Antra, lietuvių skaičius neturi tendencijos didėti, o priešingai — mažėja.

Ar mums patinka, ar ne, o gamta daro savo — senoji imigrantų karta mažėja natūraliai — mirtis pakertą vieną po kito mūsų tautiečius. Tai neišvengiamos gamtos taisyklė. Į jį vietą stoji labai mažai, nes iš čia gimusio jaunimo tik retas telankos lietuvišką bažnyčią. Tai trumpai dėl senesnės imigrantų kartos. Naujieji ateiviai — buv. DP, kiekvienu atveju pareiškia, mes čia tik laikinai. Kaip tėvynė bus laisva, grįšime namo.

Taigi, manau, neapsirikau sakydamas, kad Montrealyje lietuvių skaičius turi tendencijos mažėti. Žinoma, jeigu buv. DP žodžiai apie grįžimą į tėvynę yra nuosirdūs.

Ir daugiau motyvų būtų galima paminėti dėl vienos parapijos pakankamumo. Bet tuo trumpai dėl senesnės imigrantų kartos. Naujieji ateiviai — buv. DP, kiekvienu atveju pareiškia, mes čia tik laikinai. Kaip tėvynė bus laisva, grįšime namo.

Dar, baigdamas, norėčiau paklausti, o ypač karštus bažnyčių statymo šalininkus, ar šiuo metu neturime svarbesnių reikalų kaip lietuviams ir krikščionims?.. Ar nėra mūsų brolių alkany, trokštančių ir neapdengtų tremtyje?

Ar nebūtų Dievui didesnė garbė, jeigu jais šiandien pasirūpintume? Ar nereikėtų centą prie cento dėti tėvynės atstatymo reikalams?

Statyti bažnyčias čia, kur visiems sakome, kad gyvename tik laikinai, atleiskite už išsi-reiškimą, nesuderinama su sveiku protavimu.

Jeigu „broliai Kristuje“ turėtų tikrai širdyse broliškumo, tai tilptume visi vienuose maldos namuose. Deja, turto trūkimas tai kliūdo.

—Pagiris.

—Kas kiti galėjo išrasti magnetines minas, jei ne rusai? So-labai mažu procentu lietuvių, bet su lietuvių sudėtais pinigais, gi Aušros Vartų parapija su

Kingston, Pa.

VARGONININKŲ SEIMAS

Trečiadienį, rugpjūčio 22 d., šv. Marijos bažnyčios salėje įvyko Vargonininkų Sąjungos seimas.

10 val. ryto buvo atliktos šv. mišios už mirusius ir gyvus sąjungos narius. Mišias laikė vietos klebonas kun. J. G. Inčiūra su asistu kun. J. Kundresko ir kun. A. J. Sinkevičiaus. Per mišias giedojo vargamistų choras, padedant kai kurių apylinkės chorų nariams. Giedojas labai gražiai. Gaila, kad žmonių bažnyčioje buvo labai mažai, — vos kelios moterys.

Po mišių bažnytinėje svetainėje buvo prirengti pusryčiai svečiams vargamistams ir kuni-gams.

Po pusryčių gražiai šv. Marijos parapijos vienuolyno kam-bary prasidėjo seimo sesijos. Seimo pirmininku išrinktas muz. A. Aleksis, sekr. muz. J. Olšauskas. Delegatų viso dalyvavo 13 (nelaimingas skaičius) ir du nariai, kurie jau nėra vargamistromis.

Svarbiausi nutarimai: muz. J. J. Šaučiūnas referuoja, kad iki šiol plokštelėse nėra choro įdai-nuoto Lietuvos Himno, kad kas metą vargamistų sąjungos cho-ras turi įdainuoti po dvi ar dau-giau plokšteles, — vieną jo-pusę giesmę, kitą dainą, nes jei-giesmės — niekas jų nepirks.

Kalbama, kas turi jas įdai-nuoti — rytai ar vakarai. Palikta valdybai, kuri paskirs dainas ir chorų įdainavimui į plokšteles.

Antras svarbus klausimas, — ką daryti su Muzikos Žiniomis, kurios turėjo išsėdinti kas mė-nuo, o dabar išeina keturis sy-kius į metus. Kadangi jų leidi-mui nėra pinigų, chiegičiai var-gamistros perša „Draugą“ už orga-ną. Kiti priešinasi. Girdi, jeigu paimti „Draugą“ organu, reikėtų, kad mes norim „Muzi-kos žinias“ palaiduoti. Muz. Bu-janauskas iš Kenosha, Wis., net pagrąsino išstojimu iš sąjungos, jeigu rengiamasi „Muzikos Ži-nias“ palaiduoti.

Galų gale nutarta „Muz. Ži-nias“ leisti, tik mažesnio for-mato, — 8 psl. Prenumerata \$2 metams ir kiekvienas vargamis-tras turi gauti 10 prenumeratorių. Klausimas, kur gauti redak-torių, nes Sakalas atsisakė. Kiti sako palikti valdybai surasti re-daktorių. Sąjungos pirmininkas chiegietis Giedraitis spardosi, kad valdybai bus sunku surasti. Palikta valdybai.

Nutarta seimą laikyti kas du metai. Sekantis seimas įvyks Brooklyne pas vargamistrą Dul-ke.

Valdyba palikta ta pati, bū-

tent: pirm. Giedraitis iš Chica-gos, vicepirm. Dulke iš Brookly-no, rašt. ir išd. Bujanauskas iš Kenosha, Wis.

Sugiedota himnai, ir tuo sei-mas pasibaigė.

Muz. J. J. Šaučiūnas pranešė, kad visi delegatai nuvažiuotų į Wilkes-Barre atlikti Vargo-nininkų Sąjungos veteranų muz. J. Stulgaitį, dabar gulintį ant mirties patalo. Po užkandžių vi-si važiavo aplankyti.

Seimė dalyvavo še vargamis-tros: J. J. Šaučiūnas iš Kings-ton, P. J. Karašauskas iš Ply-mouth, J. Varaitis iš Luzerne. Jie seimo rengimo komisijos na-riai. A. Pocius, Mandeika, Gie-draitis su žmona iš Chicagos, Bujanauskas su žmona iš Kenosha, Wis., Dulke iš Brooklyno, Olšauskas iš Amsterdam, N. Y., Aleksis iš Waterbury, Conn., Stankūnas iš Mahanoy City, Pa. ir buvę varg. Strumskis ir Si-manavičius.

Banketas

Tai buvo linksmoji seimo da-lis. Žmonių buvo virš šimto. Val-gis buvo geras. Pavalgius buvo muzikalė programa. Programos vedėju buvo muz. A. Pocius. Mrs. Caffrey sudainavo gražią porą dainelių, akompanavo muz. Juras. Kalbėjo su juokais mai-šydamas apie vargonininkų var-gus muz. A. Aleksis. Muz. Olšauskas su muz. Giedraičiu gra-žiai sudainavo porą dainelių. Taipgi Giedraitis vienas sudai-navo vieną dainelę. Kalbėjo pra-lotas J. V. Miliauskas, baigė kun. J. G. Inčiūra. Kun. A. Ežerskis sukalbėjo maldą. Be aukščiau sumintų kunigų daly-vavo kun. Šimkonis, kun. An-ruškevičius, kun. Sinkevičius, kun. Kundreskas, kun. Zemaitis.

Spgiedojus himnus banketas baigtas. Po to sekė šokiai atsi-vėsinant šaltu alumu.

Reikia pasakyti, kad seimo rengimo komisija labai gražiai priėmė svečius delegatus. Juos vaišino per visą dieną ir davė banketo tiketus nemokamai.

—Vargamistra

Priešlėktuviniai kariuomenės daliniai i Chicago

Priešlėktuvinės artilerijos da-liniai atvyksta i Chicago manev-rų atlikti. Manevrams vadovaus 51 priešlėktuvinė brigada. Gy-nybos pozicijos mieste ir aplin-kui bus apvestos laikina spyg-liuota viela ir bus saugojamos.

Manevrai, kurie truks neskel-biamą skaičių dienų, turi tikslą pripratinti karių užimti pozici-jas ir atlikti judėjimus iki bata-liono dydžio ar didesnėmis gru-pėmis.

Laikraščiai buvo prašomi ne-prasilenkti su saugumo taisyk-lėmis.

ARIZONŲ BANDO FORDO AUTOMOBILIUS

Nuo 1946 metų Fordo bendrovė bando savo automobilius dideliuose Arizonos plotuose.

Fordai, Lincolnai ir Mercury turi lipti į stačius kalnus, bristi per purvyną, važiuoti karštyje ir šaltyje, kad parodytų silpnąsias savo vietas.

Bandymus veda patyrę specialistai. Kiekviename bando-mame automobilyje yra specia-lūs instrumentai, kurie tiksliai pažymi kiekvienos automobilio dalies veikimą.

Inžinieriai visą laiką bando taikyti naujus dalykus prie au-tomobilių. Bet pirmą jė nori-tas naujovės gerai iširti. Jei jos yra tinkamos ir pakanka-mai atsparios, tai tada taiko-mos automobiliams, bet jei ne-parodo reikalingo stiprumo, tai jos taisomos ir gerinamos.

Arizonos plotuose bandymai eina visą laiką, žiemą ir vasarą.

POLICININKAI PAĖMĖ KYSIUS

Policijos vadas O'Connor lie-pė iškelti civilinį kaltinimą po-liecininkams L. Michalski ir L. Dante, kuriuos esą paėmė iš motoristų po \$5 kyšio. Juodu sustabdė du Wisconsin mo-toristus Western Ave. Evanstone prie miesto ribos ir pareiškė, kad jie per greitai važiuoja. Kai jie užmokėję po \$5, policininkai juos paleidė.

Mokykloje vaikai sugadina akis

Optometrų draugija pareiškė, kad čia mokyklos buvusios ge-ros seneliui ir senelei, bet jau esančios atsilikusios nuo dabar-tinių laikų. Apie 40% mokyklų vaikų turi pagadintas akis. Tai sužinota ištyrus per 1 milijoną vaikų visame krašte. Didžiausia to priežastis esanti blogas kla-sių apšvietimas.

Dr. J. G. VALAITIS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS

Atidaro ofisą rugsėjo 4 d.

4038 South Archer Ave.

Ofiso valandos nuo 6:30 iki 9:00 pm, išskyrus trečiadi.; šeštadieniais nuo 4:00 iki 6:00 val. po pietų.

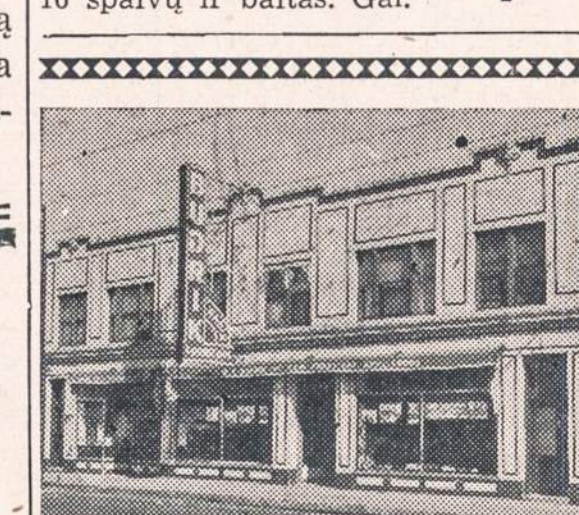
Tel.: Yards 7-3526

METRICK'S PAINT STORE

DABAR YRA
3414 W. Roosevelt Road
KEDZIE 3-6800

NEMOKAMAI PRISTATOME VISAME MIESTE.

One coat Flat Paint, 12 gra. \$3.45
žiu spalvų ir baltas, Gal.
Interior Gloss ar Semi-Gloss \$4.35
16 spalvų ir baltas, Gal.

Nuoširdžiai užkviename visus atli-ktyti i mūsų sandėlį ir apžiūrėti 1951 metų vasaros prekių išparda-vimą.

Namams rakandų čia rasite visų žymiausių išdirbysčių. Pagaminame rakandus pagal užsakymus.

Naujų seimų kūrėjai, čia sutapys didelius nuosimčius. Pardudame urmo kainomis baldus viešbučiams, Rooming House, apartamentams. Kar-petai—kilimai, klejonkos, Parlor setai, gazoniai pečiai, skalbiamos maši-nos, šaldytuvai, miegamo kambario setai, valgomo kamb. setai, minkšti kėdės, lempos, stalėliai ir kt. reik-menys.

Rašomos mašinėlės, rašomos auk-sinės plunksnos, laikrodėliai, dei-mantai, briliantai, auksio ir sidabro papuošalai, radijo ir televizijos apa-ratai. Lietuviškos plokštelės, lietu-viškos gaidos.

Virš 38 metų prekyboje. Lengvi daliniai išimokėjimai.

JOS. F. BUDRIK, Inc.

3241 SO. HALSTED ST.

Tel. CALumet 5-7237

Atidaryta pirmadienio ir ketvir-tadienio vakarais. Sekmadieniais už-daryta.

WCFL 1,000 kil. 50,000 Watts jėgos Radijo Stoties programos leidžiamos sekmadienio vakarais 5:30 p. m. Chi-cagos laiku.

Baikite savo kančias

arthritis, reu-matizmo skaus-mus, raumenų įtampą, kosėjimą su šiomis slaptoomis for-mulėmis, kurios ejo iš kartos į kartą. Sudėtis grynų žolių, daugelis jų yra retos ir brangios.

Z-G ZOLIŲ ARBATA No. 17—(\$1.00)—GARSIOJI Skilvio Ar-bata teikia greitų rezultatus skilvio ligose. Puikiai nuosuoja vidurius, juos sunormuoja.

STANIS Analgesic S A L V E—(\$1.00)—duoda STEBĖTINUS rezultatus.

STANIS IMPROVED FOOT SOAP, ½ sv. gabalas—60c. A 3-in-one Foot Health Treatment pa-dėti jautrioms, deginantioms, pavargusioms, sutusiomis ar skau-dančioms kojoms. Suminkština ir sunaikina nuospaudas ir padų su-kietėjimus.

Z. G. Stanis Company
2822 ARCHER AVENUE
Chicago 8, Illinois Dept. N.

ALAVIJA

Alavija (Alijošius) yra gerai nuo vidurių nemalimo, užkietėjimo, malšini-mo gumbo ir dieglių. Jeigu galva skauda nuo netiku-sio maisto arba jautiesi prarū-ges, ap sunkintas, paimk Alavijos grūdelių nedaugiau kaip žirnio didumo, sukratyk gerai ir nu-ryk, arba sutarkyk Alaviją van-denyje ir išgerk, pramuš kad ir kiekiausias vidurius. Alavijos svaras \$2.50, mažiau perkant 6 uncijos už \$1.00. Prisunčiam į jūsų namus.

ALEXANDER'S CO.
414 W. Broadway
South Boston 27, Mass.

Garsinkitės "N-nose"

PASIMATYKITE SU STANLEY LITVINU

APIE JŪSŲ INSU-LIACIJOS PROBLE-MAS.—DABAR YRA LAIKAS ĮRENGTI SAVO NAMĄ ŽIEMAI.

MES TURIME IŠ-DIRBTĄ REPUTA-CIJĄ PILNO PASI-RINKIMO A-1 RŪ-SIES STAKO LEN-TŲ IR NAMAMS MATERIOLŲ.

CARR - MOODY LUMBER COMPANY

3039 So. Halsted St. Tel. Victory 2-1272

STANLEY LITVINAS, Mgr. — LIETUVIAI SALESMONAI.

Neapsakoma - Regima Pagalba Sergantiems
REUMATIZMU - ARTHRITIS - PODAGRA
TIE BAIŠŪS ŽMONIJOS KANKITOJAI
Dėl gavimo DYKAI literatūros rašykite i: DR. TARK
328 Lake Street Oak Park, Illinois.

TAUPINTOJŲ SKAIČIUS DIDĖJA

Atsilankiusieji džiaugiasi gražiai įrengta mūsų raštine ir skubiu patarnavimu.

Taupytojams mokame gerus dividendus. Prieinamomis sąlygomis skoliname pinigus už namus.

Pardudame ir keičiame Jungtinių Amerikos Valstybių Taupymo Bonus.

Visu santaupos yra apdraustos iki \$10,000.00

UNIVERSAL SAVINGS & LOAN ASSOCIATION

1800 So. Halsted St. Chicago 8, Illinois
Telefonas: HAYmarket 1-2028.

Valandos: Pirmadieniais, antradieniais ir penktadieniais nuo 9 ryto iki 4 valandų vakaro. Ketvirtadieniais nuo 9 ryto iki 8 val. vakaro. Trečiadieniais ir šeštadieniais nuo 9 val. ryto iki 12 vidudienio.

Universal GAS RANGE

Quickest boiling heat known—Minute Minder for timing—scorchless low heat for keeping food warm—precision oven with absolute uniformity. That's for busy mothers.

● Simmer-Save Burners ● Extra Large 17" Oven
● Absolutely Smokeproof and Fireproof Broiler
● Fluorescent Light. Convenience Outlet. Timer
● Stainless Porcelain enamel all over

Simmer-Save Top Burners bring food to a boil faster than any method known. A turn of the valve till a "click" sounds extinguishes the outside circle of flame for simmering. Turning valve to second "click" reduces inner circle to tiny flames that keep food warm without scorching.

TRAFICANTE BROS.

2301 W. Taylor St. TAYlor 9-9100

3—NAUJIENOS, CHICAGO 8, ILL.—TREČIADIENIS, RUGP. 29, 1951

NAUJIENOS

THE LITHUANIAN DAILY NEWS

Published Daily Except Sunday by The Lithuanian News Pub. Co., Inc.
1739 South Halsted Street, Chicago 8, Ill. Phone CANal 6-8509

Entered as second-class matter March 7, 1914 at the Post Office at Chicago, Ill., under the Act of March 3, 1879.

Subscription Rates:
\$9.00 per year in Canada
\$9.00 per year outside of Chicago
\$10.00 per year in Chicago
5 cents per copy

Užsakymo kaina:
Chicagoje—paštu: \$10.00
Metams \$5.50
Pusei metų \$3.00
Trims mėnesiams \$1.25
Naujienos eina kasdien, išskyrus sekmadienius. Leidžia Naujienų Bendrovė, 1739 So. Halsted Street, Chicago 8, Ill. Tel. CANal 6-8500.
Viena kopija 5c.
Savaitė 30c.
Mėnesiui \$1.25
Orderiu kartu su užsakymu.

Priešo Sukumas

Korėjos ir Kinijos komunistai prieš savaitę laiko nutraukė paliaubų derybas, kaltindami Jungtines Tautas, kad jų lėktuvai bombardavę neutralią sritį Kaesonge. J. T. karo vadovybė šitą kaltinimą griežtai atmetė, kaip visai nepagrįstą, ir pareiškė, kad greičiausia patys komunistai mėtė bombas arba granatas toje srityje, kur tas "incidentas įvyko," tikslu apšmeižti Jungtines Tautas ir gauti priekabę deryboms nutraukti.

Vakar komunistų vadai pasiūlė gen. Ridgway atsiųsti savo įgaliotinius į Kaesongą "dar kartą išsiaiškinti", kas tenai atsitiko prieš šešetą dienų. Jeigu neutralią zoną bombardavo ne Jungtinių Tautų orlaivis, tai, girdi, gal būt tai daręs "nereguliarus" pietinių korėjiečių lėktuvas. Ateikite ir išsiaiškinkite!

Ką į tai atsakys vyriausias J. T. karo vadas, nežinia. Bet iš vakarykščio komunistų kreipimosi galima numanyti, jogei komunistai išsiaiškino, kad savo provokacija jie nieko nepasiekė, ir dabar ieško būdų "incidentą" kaip nors palaidoti. Jau jie pripažįsta, kad "reguliari" J. T. aviacija gali būti nekalta, ir kviečia gen. Ridgway įgaliotinius atvykti į Kaesongą.

Tai sukėję taktika. Be klastos, melo, šmeižto ir provokacijų komunistai neapsieina.

Šaoningas Derybų Trukdymas?

Nėra abejonės, kad Maskva ir jos satelitai Azijoje nori likviduoti Korėjos karą, antraip jie seniai būtų išmąšę iš paliaubų derybų. Nuolatos darydami obstrukciją, komunistai stengiasi pasigaminti medžiagos savo propagandai, kartu paalsinti Jungtinių Tautų atstovų nervus ir išgauti iš jų daugiau nuolaidų.

Tačiau kai kurie stebėtojai mano, kad komunistai dabar turi dar specialų tikslą, trukdydami paliaubų derybas: jie stengiasi derybas užtęsti tol, kol nepaaiškės San Francisco konferencijos rezultatai. Ši konferencija (Japonijos taikos sutarčių pasirašyti) prasidės rugsėjo 4 d. Sovietų Sąjunga siūnčia ir ją didelę delegaciją, kuri, žinoma, nepraleis progos iškelti kiek galėdama daugiau įvairių ginčytinų klausimų, liečiančių ne tik Japoniją, bet ir kitas Azijos šalis. Bus įveltas ir Korėjos klausimas. Vienaip ar kitaip tiems ginčams pasibaigus, Maskva žinos, kokių instrukcijų duoti kinams ir šiaurės korėjiečiams paliaubų klausimu.

Maskva, gal būt, tikisi sugebėjanti San Francisco'je suskaldyti demokratijų frontą. Tada ji galėtų patogesnėmis sau sąlygomis baigti savo avantiūrą Korėjoje.

Kremliaus šaamoklininkai visą laiką ieško spragos išlipti iš tos keblios padėties, kurioje jie atsidūrė, sukurstydami Korėjos karą.

Garsinkitės "NAUJIENOSE"

DR. P. JONIKAS

LIETUVIŲ KALBOS ISTORIJA

9. (Tęsinys)

Arba štai paimkime kad ir vs. vd. galūnę -as: vilkas. Šios galūnės išlaikymu lietuvių kalba pralenkia senumo požiūriu ne tik lenkus (wilk), rusus (volk) ir vokiečius (Wolf)¹⁷, kurie tos galūnės ilgainiui yra netekę, bet ir lotynų kalbą (lupus), kur galūnė -us stovi toliau nuo ide. galūnės *-os. Tik graikų kalba čia turi -os (lyk-os), o ir sanskr. jau -as (vīkas). Arba vėl imkime žodį ranka, kuri mums yra bendra su slavais. Ši lytis irgi rodo senumo išlaikymą ir lėtą lietuvių kalbos kitimą. Tas žodis su savo an yra ir šiandien (XX a.) senesnis už IX a. slavų (slavų bažnytinės kalbos) ronka. Pastaroji lytis prilygsta šių dienų panevėziečių ronka. O rusų rukā yra dar naujesnis raidos laipsnis (ronka { runka { ruka). Vadinasi, slavų lytis ronka prieš 1000 metų jau buvo naujesnė negu dabartinė lietuvių kalbos (vakarų aukštaičių ir kai kurių kitų tarmių) lytis ranka.

¹⁷ Iš germanų tik gotai prieš pusantro tūkstančio metų yra vartoję galūnę -s, pvz. stāins "akmuo", bet iš tikrųjų ir tai dar nėra tiesioginis vėdinys iš ide. prokalbės: stāins-visų pirma yra kilęs ne iš *stāins, bet iš *stāinaz, kuris runų kalboje buvo išvirts į stāinar; ide. galūnė *-os, pavirtusi į -as, yra dar išlikusi germaniš-

APŽVALGA

SUCHY-KATZ PAŽE-MINTAS

Iš Genevos praneša, kad Lenkijos delegacijos vadas Jungtinės Tautos Juliusz Suchy-Katz yra atšauktas ir būsias netrukus visai pašalintas iš diplomatinės tarnybos. Jam įsakyta grįžti į Varšuvą, nelaukiant net, iki pasibaigus Jungtinių Tautų Ekonominės ir Socialinės Tarybos susirinkimas Genevoje, kur jisai buvo vyriausias Kominformo kalbėtojas. Jo vietai užimti yra paskirtas Henryk Birecki.

Suchy-Katz smarkiausiai puldavo Ameriką ir kitus "Vakarų imperialistus" Jungtinių Tautų susirinkimuose, tartum jausdamas, kad dirva jam sprūsta iš po kojų, ir desperatiškai stengdamasis sustiprinti savo poziciją.

Jo pirmtakas Oscar Lange norėjo panašiu būdu įsileikti Maskvą, bet vistiek buvo atšauktas iš Jungtinių Tautų ir, sugrįžęs Lenkijon, greitai neteko vietos užsienio ministerijoje. Dabar, kaip girdėt, Lange mokytojausia universitete ir visi jo ryšiai su užsieniu nutrūko.

Lange buvo tik prisiplakęs prie komunistų režimo, norėdamas padaryti karjerą. Bet Suchy-Katz dalyvavo komunistiniame sąjūdyje nuo jaunų dienų. Tokiam žmogui, rodos, turėjo būti užtikrinta gera ateitis "liaudies demokratijoje". Tačiau tie, kurie žiūri, kad Lenkija neiškryptų iš "tikrojo kelio", surado, jogei Suchy-Katz esąs per daug užsikrėtęs "Vakarų bacilomis". Būdamas tremtyje, jisai gyveno Londone, vedė anglę moterį ir vienu laiku dalyvavo lenkų Londono egzilinėje vyriausybėje. Maskva laiko jį "londoniškiu lenku" ir juo nepasitiki.

Panašus dalykas, kaip su Suchy-Katz, atsitiko su buv. čekoslovakijos užsienio reikalų ministru Vladimiru Clementis, kuris buvo atšauktas iš Jungtinių Tautų ir pašalintas iš diplomatinės tarnybos. Clementis bandė pabėgti į užsienį, bet buvo sugautas ir dabar sėdi kaščiūnų, laukdamas bylos dėl "valstybės išdavimo".

Jeį Suchy-Katz sugrįš į Varšuvą, jisai gali taip pat patekti bėdon. Maskva panaudojo jį savo tikslams ir dabar jisai jai daugiau nereikalingas. Ji turi ištikimesnių tarnų. Jisai, kaip ir Lange, padėjo bolševikams pajungti Lenkiją — panašiai, kaip Clementis — čekoslovakijai.

DARBO ŽMONIŲ SKURDAS ITALIJOJE

Italija, sako Chicago "Tribune" korespondentas Henry Gaggiotini, yra silpniausia grandis Vakarų Europos apsi-

gynimo sistemoje. Nors ji gavo daugiau, kaip du bilijonu dolerių iš Marshallo Plano fondų, jos darbo žmonių masės beveik neauga, kad būtų pagerėjusi jų materialinė būklė.

Amerikos milijonus pasiglemžė pramonininkai, bankininkai ir kiti turtuoliai, o fabriky darbininkai ir sodžiaus biednuomenė, kaip vargo, taip ir tebevargsta.

"Tribune" korespondentas rašo, kad iš 47,000,000 Italijos gyventojų daugiau, kaip 4,000,000 darbininkų yra bedarbiai arba tedirba tik dalį laiko. Šitose bedarbių masėse suranda daug pasekėjų komunistai. Jie balsuoja už komunistus ne dėl to, kad jie išmano ką nors apie "leninizmą", bet dėl to, kad jie nemato kitokios išeities: "Jisai (bedarbis) žino tik, kad komunizmas prižadėjo jam ką nors geresnio, negu kad yra jam davę kiti, ir jam atrodo tai pakankamai gera".

Komunistai kontroliuoja Italijos darbo konfederaciją, kuri sakosi turinti 5,000,000 narių.

Žemės baronai

Kitas komunistų stiprybės šaltinis tai — sodžiaus beturčiai. Dvarų savininkai valdo tūkstančius akrų žemės, kuri nedirbama arba beveik nedirbama. Jeigu šitie milžiniški dvarai būtų suskaldyti į sklypus, daug varginių valstiečių galėtų įsikurti žmoniškai; bet žemės reforma, kuri buvo pradėta vykdyti prieš metus laiko, yra sabotazuojama ir "pasigalėtinai menkas skaičius akrų tebuvo išdalintas bežemiems valstiečiams". Gaggiotini sako:

"Visi žemės baronai yra krikščionys demokratai ir jie panaudojo visą savo galią partijoje ir savo įtaką valdžioje žemės ūkio programai užmušti arba žymiai susiaurinti. Kol kas, atrodo, kad žemės ūkio programos priešai turi daugiau pasisekimo, negu tie, kurie ją pritaria. Ir suprantama, kad iš to yra daugiau grūdų komunistų malinui".

Krikščionys demokratai yra valdančioji partija Italijoje. Jos vadas Alcide de Gasperi yra ministris pirmininkas ir kiti jos nariai sudaro daugumą ministerijų kabinete. Krikščionys demokratai turi daugumą ir parlamente.

Be to partija yra visokių socialinių elementų mišinys. Italkingiausi joje žmonės yra "žemės baronai" — aristokratai, kurie valdo milžiniškus dvarus, bet dažniausia leidžia laiką Romoje arba kituose didmiesčiuose ir kurortuose, o apie žemės dirbiną visai negalvoja. Su šiais ponais eina išvien ir aukštoji dvasilikija, kuri liepia kunigams per pamokslus kalbėti apie popiežių "socialines enciklikas", bet gyvenime pati jų nepaiso.

Kr. demokratų silpnumas

I krikščionių demokratų partiją yra susimėtę ir daugelis stambiųjų pramonininkų (Musolinio laikais jie rėmė fašistus — panašiai, kaip Vokietijos fabrikantai finansuodavo hitlerininkus). Valdžia nedrįsta jų spustelėti, o geruoju jie darbininkams nenusileidžia. Pramonės darbininkams todėl nelieka nieko kita, kaip kovoti ir sekti paskui tuos, kurie skelbia aštriausius šūkius prieš darbdavius ir valdžią. "Tribune" korespondentas pastebi:

"Darbdavių atkaklus užsispyrimas ir žemžiūriškumas labai daug padėjo komunistinių darbininkų unijų stiprėjimui".

Idomu, kad visa tai išspausdino savo editorialų puslapyje Chicago laikraštis, kuris nuolat akėja Amerikos "new deal" (socialines reformas). Jeigu Italijoje, bent po karo, valdžia būtų pravedusi griežtas reformas žemės ūkyje ir pramonėje, tai šiandien jos padėtis būtų visai ne ta — ir Washingtonui nereikėtų bijoti, kad konflikte su Sovietų imperizmu Italija gali susmukti.

Italijos komunistai turi stiprią partiją, kuri pirmiausia po karo metais dalyvavo valdžioje. Bet darbininkų būklės pagerinimui tada buvo padaryta labai nedaug. Komunistams ne tai rūpėjo. Jie darė planus, kaip pagrobti valdžią ir įvesti Italijoje "sovietus"; o kad darbininkai ir valstiečiai ką skurdą, tai jiems atrodė dar geriau, nes juos bus lengviau įtraukti į "revoliuciją".

Katyno žudynių atgarsiai

Apie buvusius Katyno miško įvykius (atsit, apie per dešimt tūkstančių lenkų karių nužudymą) dabar vis atviriau ne vien tik kalbama, bet ir rašoma. Rodos, jau nėra abejonų, kad tai SSSR ten slaptieji agentai pasidarbavo. Tiesa, dar pakartotinai reikalaujama, kad reikalą visai bešaliai išsiaiškintų ir tuo tikslu yra sudaroma organizacija. O išsiaiškinti tai tik, kas šioje geležinės uždaros yra žinoma ir kokie dokumentai turimi. SSSR apie tą baisų įvykį nieko žinoti nenori. Jie užsispyrusiai tvirtina, kad tai ne jų darbas ir tiek, bet nesutinka įsileisti tyrinėjimo komisijos. Užėmusi Katyno apylinkes Vokietijos kariuomenė visai netikėtai tos baisios žmogžudybės vietą aptiko. Tuomet vokiečių karo vadovybė buvo sudariusi iš įvairių jos pusėje kariuomenių ir iš neutralių valstybių atstovų komisiją. Komisija, su gydytojais ekspertais lavonus apžiūrėjusi, priėjo išvadą, kad tai SSSR darbas.

Ton komisijon taip pat buvo pakviesta keletas lenkų. Dabar vienas iš tų lenkų Ferdynand Goetel "Wladomierciach" laikrašty, kuris išleista Londone str. "Zachód i Katyn" dalinas savo išspūdžiais. Tikriausiai, jis ne tiek pasakoja apie tą šurpų Katyno įvykį, kiek kalba apie lenkų likimą, kurie lavonų apžiūroje dalyvavo.

Iš visų Katyno įvykių tirti komisijoje lenkų dalyvavusių F. Go-

Pleasant Moments in sports

BY Bob Considine

GENE SARAZEN'S FAMOUS "DOUBLE EAGLE"

Porą kartų pasiūbavęs, ir turėdamas tikrai keletas skyles paskutiniam lošimui, 485 jardu plotyje jis išmušė 250 jardu, pataikė 5 ir pasiekė 15-ją skylę. Švedinys nušvilpė tiesiai prie sagutės, nusileido ant žaliosios ir įstrigo į skylę... 235 jardu "double eagle" lošime, kuris sustabdė visas varžybas.

Sekantios dienos žaidime Gene laimėjo čempionatą.

Ši vakarą pasidžiaukite tegties čempionu — lengviausia ir maloniausia P.M. Visuomet galite būti tikri vienodu lengvumu ir švelnumu, kuris P.M. padarė mėgiamiausia milijonams.

for your Pleasant Moments

ask for PM tonight

NATIONAL DISTILLERS PRODUCTS CORP., NEW YORK, N.Y. BLENDED WHISKY. 86 PROOF. 67 1/2% GRAIN NEUTRAL SPIRITS.

etel pasiliko vienintelis gyvyių tarpe. Štai lenkų gydytojas Grodzki, toje komisijoje dalyvavęs, komunistų nužudytas Lenkijoje Jablono miškuose. Antras prokuroras Dr. Martini taip pat Lenkijoje paslaptingai nušautas. Tuo įvykiu niekas iki šiol nėra susidomėjęs. Trečiasis I. Kriwozirow. Jis vienas iš žymiausių Katyno žudynių liudininkas, kuris labiausiai tuo reikalu buvo susirūpinęs ir nesiliovė juo įdomautis. Jam pasisekė persikelti į Angliją. Prieš du metus, jis ten netikėtai mirė. Jo staigi mirtis sukėlė įvairių įtarimų ir spėjimų. Vieni sako, kad jis pats pasikrogo, o kiti tvirtina, kad jis buvo pakartas. Kas įdomiausia, kad ir jo mirties priežastis iki šiol nėra išsiaiškinta. Tuo reikalu nustota įdomautis.

Tai, anot F. Goetelio, Katyno žudynės dar nėra pasibaigusios. Jos tęsiasi ir toliau. O tai esą visiems įspėjimas, kad tas reikalas

negali būti užmirštas. Katyno pasibaisėtina žmogžudystė turi būti iš pagrindų išsiaiškinta. Pasaulis turi tuo reikalu susidomėti ir išsiaiškinti tikrus kaltininkus. Lygiai privalo nepamiršti ir Katyno buvusios komisijos kai kurių jos dalyvių likimą, tai yra jų nužudymus. Rodos, tai bus aukos tų pačių, kurie Katyne išžudė lenkų belaisvius.

Apie Katyno įvykius lenkų kalba knyga "Zbrodnia Katynska w swietle dokumentow" parašė Wl. Anders. Anglų kalba yra J. MacKiewicz parašęs knygą "The Katyn Woods Murders". Abidvi tos knygos yra išleistos Londone. Šiaip, ypač pereitais metais, apie Katyno įvykius daug buvo rašyta ne vien tik lenkų periodinėje spaudoje, bet anglų, prancūzų ir kitomis kalbomis pasaulio laikraščiuose.

— P. B.

VISI SUSIPRATĘ LIETUVIAI SKAITO "NAUJIENAS"

kuose suomių kalbos skoliniuose, pvz. ansas "sija", kuningas "karalius" ir kt.

Lietuvių kalba priešpaminkliniu laikotarpiu

Čia pasistengsime trumpai aprašyti kai kurias lietuvių kalbos ypatybes priešpaminkliniu laikotarpiu, t. y. nuo lietuvių kalbos išsiskyrimo iš rytinių baltų grupės iki pirmųjų lietuviškų raštų pasirodymo (XVI a. viduryje). Šiuo laikotarpiu ir iškyla visi didieji lietuvių kalbos pakitimai. Tačiau smulkesniam to laikmečio aprašymui stingingame žiniu.

1. Fonetika

Seniau kai kurios žodžių galūnės lietuvių kalboje yra buvusios ilgesnės, tik vėliau jos sutrumpėjo. Pvz. iki XIII a. lietuviai yra tarę *rankā, *sakā ne su trumpu galūniniu -a, bet su ilgu (*-ā). Taigi apie XIII a. daiktavardžių ir kitų linksniuojamųjų žodžių mot. g. vs. vd. galūninis *-ā sutrumpėjo. Tačiau kitų lyčių galūninis ilgas ā išliko, pvz. vilkā "vilko", rankās "rankos". Tuo metu sutrumpėjo ir šių kalbos dalių vs. vd. galūninis -i: anksčiau buvo sakoma *marti, *grazi, *ji

¹⁸ Tik vėliau kai kuriose tarmėse tas ā pavirto o (tiek galūnėje, tiek negalūnėje): vilkā { vilko, žadis { žodis.

su ilgais galūniniais *-i, o vėliau tik imta mūsų protėvių tarti marti, grazi, ji...¹⁹

Taip pat prieš XIII a. buvo tariami vyr. g. dg. vd. *gerie, *piktie...²⁰ su galūne -ie, ir tik po to atsirado gerie, piktie...²¹

Apie tą patį laiką lietuviai ėmė tarti ir : aš sukū, tu sukū, bet anksčiau dar tarė: *sukuo, *sukie²². Taigi XIII a. esamojo laiko veiksmažodžių vs. 1. asm. galūnė buvo sutrumpinta į -u, o 2. asm. į -i.

Šiandien bendrinėje kalboje ir kai kuriose tarmėse tariama žasis, vāšas, āžuolas (rašoma žasis, vāšas, āžuolas), taip pat kēsti, tēsti (kēsti, tēsti). Bet tarmėse tebesakoma žansis, vanšas, kensti, tensi (žem.). Čia tebesakoma po baltio dar n prieš s, ž (ž, ž)... Kaip iš kronikose užrašytų lietuvių vardų matyti, XIV a. jis tebebuvo tariamas ir tų lietuvių tarmių, kurios vėliau to n

¹⁹ Daukša ir kai kurie aukštaičiai rytiečiai (pvz. Linkmenys) dar vartoja tokias įvardžiutes lytis, kaip gražijji "gražioji", kartijji "karčioji" ir kt. Tai rodo, kad pridengtoje akūtinėje (stumtinės priegaidės) galūnėje (grazij+ji) i išliko, bet sutrumpėjo absoliuti- nėje (nepridengtoje) galūnėje.

²⁰ Plg. šiandienines pridengtas stumtines priegaidės galūnes gerie-ji, piktie-ji.

²¹ Plg. šiandienines pridengtas stumtines priegaidės galūnes sukūo-si, sukūe-si.

nebeteko. Kronikose didžiojo Lietuvos kunigaikščio vardas rašomas Kinstut arba Kenstut... Dokumentuose didysis kunigaikštis rašosi Kinstutte, retkarčiais Kenstutte (taigi in+s arba en+s), kuris tik vėliau lietuvių (nerytiečių) imtas tarti Kęstutis²³.

Vietoj šiandieninių č, dž visi lietuviai seniau yra tarę garsų junginius *lj ir *dj. Taigi senovėje yra sakę *tretjas "trečias", *svetjas "svečias", *medjas "medžias, medis", *svetjai "svečiai", *medjai "medžiai", *svetjamas "svečiams", *medjamas "medžiams", *valdjā "valdžia", *pājās "pačios", *vertjā "verčiai", *leidja "leidžia" ir t.t. Taip bus tarę dar iš dalies ir XIV amžiuje, kol pradėjo skirtis aukštaičiai nuo žemaičių.

Šiandien mes rašome vs. gl. -q, -e, -i, -u: vaikq, katq, akj, sūny, tq vienq dienq ir t.t. Tuo rašymu mes norime pažymėti ir senesnę tartį, būtent, kad čia kadaise buvo tariami nosiniai balsiai. Senovėje vietoj jų buvo tariami dvibalsiai -an, -en, -in, -un. Tokias galūnes dar vartoja ir XVI a. rašytojai, pvz. Bretkūnas rašo Schitan Szemen "šitą žemę", algan, akmenin. Tačiau šių galūnių dvibalsinis tarimas apie tą laiką jau nyko: dvibalsiai ėmė virsti nosiniais, kuriuos daugumas lietuvių paskui išvertė grynaisiais balsiais. Panašiai atsiradusi ir šių dienų dg. kl. galūnė -q: vaikq, dienq, sūny... Čia anksčiau yra buvusi galūnė -un.

²² Plg. Kęstikšė, Kęstaičiai (sodžiai), Kęsgaila: kenčiu, kęsti. (Bus daugiau)

Netikras originalumo ieškojimas

(„ŽVILGSNIŲ“ antrąją „PROŽĄ“ perskaičius)

A. AUDRIUS

Tur būt, labai juokingai nu-skambėtų pasakymas: aš ieškau talento. Lygiai taip, kaip: aš ieškau palikimo iš mirusio dėdės, kurio niekuomet nesu turėjęs. Talento, kaip tokio, ieškojimas — negalimas. Tai nesąmonė. Tačiau talento išsiskleidimo plotmės ieškojimas yra būtinybė. Ir sunku būtų pasakyti, kurie vidutinis ar didelis talentas ilgiau pasilieka blaškymosi, tuo pačiu ieškojimo, stadijoje. Kas gi yra blaškymasis? Ar jo prasmė gali išsisekti pačiam „blaškymosi“ žodyje? Ne. Tai yra individualiausias savo talento išsiskleidimo plotmės laikinas arba visiškai nesudarimas. Todėl, kaip negalimas yra talento ieškojimas, taip yra galimas originalumo ieškojimas. Bet, iš kitos pusės, imant, stoka originalumo gali būti stoka talento, arba net visiškai jo neturėjimas. Lygiai ir dirbtinis originalumo ieškojimas dažnai būna nepakankamo talento išdava. Tikras originalumas yra daugiau negu originalumas. Jis yra nepakartojamas ir pilna žodžio esmė — individualumas. Būti originaliu, dar nereiškia būti individualiu. Kūrėjas, kurio originalumą gali pasisavinti kitas, nėra individualus. Jo kūrinys paliekia tik originalus ir tai tik laikotarpio maste. Aišku, čia nėra kalbama apie įtaką, nes tai, kas yra vadinama įtaka, yra visiškai skirtinga nuo to, kas vadinama sekimu.

Tokios, jau ne naujos, mintys kyla, perskaičius žvilgsnių prozą knygą. Keturi autoriai: A. Landsbergis, broliai Mekai ir Lėtas. Keturi skirtingų spalvų komponuotojai, stovint ant to paties originalumo ieškojimo pamato. Kiek jų ieškojimas yra pavykęs, yra šio aptarimo klausimas.

Vientisčiausias ir tikriausias iš šių keturių autorių yra A. Landsbergis. Jo novelė „Karveliai virš stogų“ yra šios knygos viršūnė. Sugebėjimas tiesia linija vartoti veiksmą pirmyn ir kasdienybės fono savitas ir šviežias išreiškimas yra šios novelės stiprybė. Beveik kiekviename Landsbergio sakinyje teka kraujas ir jautimas kūrybinio pulso plakimas. Visi jo novelės veiksmo aplinkos reiškiniai yra daugiau negu statistai scenoje. „Kur bepažvelgsi, stogai grūdosi neapmatomai į vienas puses“, „Kas ta Amerika? Vel-nias žino. Vakar išlipęs iš laivo, akis pražiūrėjai. Viskas kitaip. Lentgalis, plūduriavęs uoste, ir tas kitoks, kaip Vokietijoje ar Lietuvoje“, „Pastatai dainavo. Girdėjosi, kaip plakta miesto širdis“.

Tačiau į vieną tašką vis dėlto tektų kreipti didesnę dėmesį. Jo veikėjai yra per daug užmiršti. Kažkodėl į juos autorius nedrįsta giliau pažvelgti. Jie, kaip tas uostas plūduriuojantis lentgalis, plaukia paviršiumi.

Antrasis jojo gabalas „Žmogus koridoriaus gale“ jau nebūtų galima pavadinti novele. Tačiau bandymas sujungti dvi tikroves: gyvenimišką ir fantastinę yra beveik pavykęs. Tik panašių sakinių, kaip šis: „penitenti skambėjo, diržas girgžtelėjo, kardas džongžtelėjo“ įterpimas skamba disonansu. Veikėjai čia ryškūs, ypač Aldona. Jos vaikiškumas vietomis yra labai tikras ir pagau-nantis. Von Klingenstein'o klausimas: „ar myli ką nors?“, Aldon-tė nemeluotai ir vaikui būdingu naivumu atsako: „Taip, mamą. Jonuką nelabai. Po to — mūsų katę. Mokykloje aš myliu tėvynę, o bažnyčioje Dievulį.“ Išskirtinai paskutiniai du sakiniai yra vykę ir psichologiškai teisingi.

Eilės tvarka sustojame ties A. Meku, ties „Mergina ir Grohn'o vėjas“ ir „Trilogija“. Apie pirmąją dalyką nevertėtų iš viso kalbėti, nes tai yra didelis nesuipratinimas, pur kurio visas puses švilpia jau seniai atgvenyti vėjai. (—Aš čia gyvenau. — Čia, šitame name? — Čia. — Antrame aukšte? — Antrame. — O kampe restoranas? — Ne, siuvykla. — Taip, siuvykla.) Ir taip daina be galo. Per visą „Merginą ir Grohn'o vėją“.

Jau visiškai kas kita su „Trilogija“, ypač jos pirmąja dalimi, „Zemė“. Autorius, atsiskaisęs čia reikiantis „originalumo“, pasirodo melancholiškas ir lyriškas. „O ru-gių laukais, kaip didžiulė psalmė tarp dangaus ir žemės — baltu išstisimu, kaip jujų rupios ir ne-gražios rankos, piaunantios, rīšančios, nešančios, kasdieninės duonos pėdus.“ Vietomis panaudoti autosaikiniai elementai derinasi šio kūrinio harmonijon. „Ir visą naktį ūlia lylia berneli, mergužle“. Šią trilogiją perskaičius, nejuoim trilogija mintis, kad A. Mekas pašaukimas yra lyriko, vienokio ar kitokio jos reiškinio formos.

„Prozos“ trečiasis — J. Mekas, kaip seniai pastebėta, skirtingas nuo savo brolio Adolfo. Jo „Fete De Roses“ parašytas, tam tikra prasme, psichoanalizės įtakoje, kas savo laiku buvo labai mėgiama. Pats dalykėlis kažin ar prašoka vidutinuja.

Antrasis J. Mekos kūrinių „Etiudas“ savo esme ir yra etiudas. Todėl apie jį, nors tai vienas iš stipriausių knygos dalykų, ką nors daugiau kalbėti būtų sunku. Bendrai, J. Mekas yra nuosaikesnis bent už du „Prozos“ autorius. Tačiau ir pas jį pasitaiko visai nereikalingų stilius „prašmatnybių“. „Žmonės savo senatvėje, savo nuokimo metuose, ima perženginėti ribas, laikas ir erdvę su-reliatyvėja, jie vaikšto lyg sapnuodami ar apgaubti didelės, vaikiškos rimties, sėdi ir kalbasi su savimi, kaip Hamletai. Taip, taip, taip.“ Šitame sakiny krinta be-reikšmiš žodelyčio „taip“ vartojimas.

Toliau, Leonas Lėtas — pats didžiausias nesuipratinimas knygoje. Jo paties žodžiais tariant: „aš matau nugarą“. Ir dar kartą jį patį cituojant: „jis sauna NIEKO skeldėjimu“ nieko erdve. Tiek Lėto „Obuolys“, tiek „Vanduo ir vėjas“ yra dideli rebusai ne tik skaitytojui, bet, tur būt, ir jam pačiam. Sakinių konstrukcija visais atžvilgiais (literatūrinis, lo-ginis ir kalbinis) yra apgailėtina.

„Kiekvienas tirštumo laipsnis sprogo ar kupinas gėlių ir vandens jin pamerkt jas.“ Galima būtų parinkti dar blogesnių citatų, bet neverta, nes kaip minėjau, jo kūryba — didelis nesuipratinimas. Mekų ir Landsbergio talentais abejoti negalime, nežiū-rint keleto didesnių trūkumų, gl Lėto jo visų nerandame. Gal kartais jis vadovaujasi dėsniu: „NORS kvailai, bet kitaip.“ Jeigu taip būtų, gal galėtume tikėti Lėto nusikratysiant šiuo kvailio ori-ginalumo apsišėkimu, kuris jo nenaudai yra ne kartą kitų ban-dytas.

Baigiant vėl grįžtam prie žan-ginių minčių. Originalumas negai-bi būti netikras arba dirbtinis. Originalumas turi išplaukti iš kū-rėjo vidaus, jam pačiam nepa-stebint, nes tik šitoks originalu-mas yra tikras ir kūrybiškas. Ieš-koji, kaip buvo minėta, galima. Tačiau tas ieškojimas yra labai sil-dus ir pavojingas, nors būtinas. Pavojingas, kaip važiuojančiam pavojingai posūkiai, staigūs ir ne-tikėti. Žvilgsnių prozų kūrėjai ir sliduma, atrodo, mėgsta. Nors, prisimenant pirmą „Žvilgsnių“ prozą, jie kai ko atsiekt. Tokių neestetiškų vietų, kokių buvo pir-mojo „Rinktinė žvilgsnių proza“, šioje nebepastatoma. Ta pra-sme juos tenka sveikinti. Trečią žvilgsnių prozą norėtųsi išvys-ti tikrai savitą. Keletą talentingų žmonių jie turi, o tai ir leidžia ti-kėti, kad žvilgsnių gali duoti daugia, negu jie yra davę iki antrosios „Prozos“.

(„ŽVILGSNIŲ“ Landsbergis-Mekai-Lėtas, „Antroji Proza“. Iš-leido „GABLIJA“.)

Trumpai apie gamtą

VARIFOLIUM
(kvepiantis medis)

Indianos kopose, prie ežero miške, gausu gražialapių me-džių, kurių lapai ne vienodos formos. Šiuos medžius kai kas vadinia „Sassafras“ arba „pirš-tinis lapas“, bet tikrasis me-džio vardas yra varifolium. Medis ir jo lapai turi malonų kvapną. Sako, jo šaknis esančios gyduolės „kraujui valyti“. Saknys ypatingai kvepia. Iš jų verdamą arbatą. Lapai daug-moje trijųščiū, bet yra ir to-kių lapų, kurie atrodo, kaip vienpirštė pirštinė, — kairio-sios arba dešinėsios — ran-kos. Medis ir žalias gerai dega. Rudenį graži oranžinė lapų spal-va. Indėnai šį medį vadino „vagenakas“. (Reiškia kvepian-tį medį.)

NAUJOSIOS ZELANDIJOS ARTILERIJOS DALINYS KORĖJOJE ŽIŲVINA SKAL-BINIUS IR ŠVEIČIA KANUOLAS. ZELANDIEČIAI PASIRUŠĘ PRIEŠĄ SUTIKTI.

POKARINĖ EUROPA APLANKIUS (KELIONĖS IŠPŪDŽIAI)

Rašo DAN KURAITIS

(Tęsinys)

„Jodlinimas“

Mūsų viešbuty buvo iškabintas pranešimas, kad antradieniais ir penktadieniais kasinoje vyksta šveicarų „jodlinimas“, atseit, sa-voiškas dainavimas. Tas dainavi-mo būdas greičiausiai išsivystė Šveicarijoje, Alpių kalnuose.

Šveicarai „jodlininkai“ nedaui-nuoja taip, kaip mes. Jie turi iš-vystę savotišką, originalų daina-vimo būdą. Tas dainavimas yra žinomas kaip „yodl“. Nežinau lie-tuviško žodžio, kuris galėtų tiks-liai jo prasmę nusakyti. Tas dai-navimo būdas yra savo rūšies ūk-sėjimas, ūkavimas ir ulbėjimas. Lietuvoje ūkėjimas irgi buvo ži-nomas: giriose būdavo šaukiama ne kietu, bet spiegančiu balsu, nes toks balsas toliau yra girdi-mas.

Šveicarai, gyvenanti kalnuose, viens kitą kitaip ir negalėjo pri-sišaukti kaip tik ūkėjimu, spie-ginu bei cipimu.

Žmonių prisirinko pilnas kasi-no. Pirmiausia estradoje pasirodė 8 poros šveicarų. Apisrėngę jie buvo tautiniai drabužiais. Puikiai jie pašoko kelis tautinius šokius, savo rūšies suktinį, lenciūgėlį, etc. Publika nesigailėjo jiems ap-lodismentų.

Antras numeris buvo ypatingas. Vyras su trumpom kelnėm ir plunksnomis papuosta kepure išvilko į estradą kokių 12 pėdų muzikali instrumentą, panašų ir lietuvių beržinę triubą. Storis galas tos triubos buvo užrietas lyg pypkė. Triuba turi dvi kojas, nes ją neįmanoma užsikelti, kad būtų galima pūsti. Dvylukio pėdų — tai pusėtinis ilgumas. Faktiš-ki triuba užmėg beveik visą es-tradą.

Šveicarai, nešdami tą triubą, visą laiką „jodlino“. Nepaprasta triuba, savotiškai įdomus kostiu-mas sudarė jaukią nuotaką. Ūk-sėjimas ar „jodlinimas“ buvo at-liktas meisteriškiu. Triubos stori-sis galas viename estrados gale, o šveicarai — kitame. Kai jis pra-dėjo triubyti, tai atrodė, kad gar-sas ateina iš kažkur toli. Susidarė išpūdis, jog garas eina iš tolimų kalnų. Iš triubos garasėjo visai negarsiai. Jis nuolat mainėsi.

Baigęs savo numerį, šveicaras savo balsu pradėjo „jodlinoti“. Iš-ėjo labai gerai, tad publika jam aplodismentų nesigailėjo.

Paskui tryliką vyrų, kurie bu-vo tautiniai drabužiais apsirėn-gę, „sujodlino“ tris numerius. Pu-blika su didžiausiu susidomėjimu sekė tą nepaprastą dainavimo bū-dą. Esu tikras, kas jie turėtų di-delį pasiekimą Amerikoje. Saky-sime, jie galėtų labai šauniai pa-sirodyti Hollywoodo.

Šveicarų vėliava

Sekantis numeris gal buvo įdo-miausias. Scenoje pasirodė švei-caras su savo tautine vėliava. Jis laikė vėliavą pasimėgęs už trum-pus rankenos. Į kasino jis žygiavo „jodlindamas“, o jį lydėjo akor-deonistas. Lyg ir taktą akordeono muzikai, šveicaras visokiaisiais būdais pradėjo mėtyti vėliavą. Ji skraidė ir visas puses, bet visada grįžo šveicarui ir ranka.

Šveicarų vėliava yra raudono au-deklų, o vidury yra baltas kry-žius. Šveicarai sau žaidžia su tuo simbolišku daiktu, kuris represen-tuoja laisvę. Jau septyni šimtai metų kaip šveicarai laisvai gyve-na. Slautėje visokios audros ap-linkui, bet jie sugebėjo atsispirti ir laisvę apginti.

Paskutinis numeris sutelkė vi-sus programos dalyvius: šokėjas, dainininkas, akordeonistas, žongle-ris ir triubtoja. Jie visi sudaina-vo himną. Tą numerį atliekant, plevėsavo jų vėliava.

Turistams Šveicarija padarė tik-rai puikų išpuolį. Visur pavydin-gas švarumas ir mandagumas. Ta-čiau turistus šveicarai ne vien tik savo šauniu patarnavimu patrau-kia: jie juos supažindina ir su sa-vo tautiniu menu, su savo gražio-mis tradicijomis.

(Bus daugiau)

Trumpai apie gamtą

PIRMIEJI POPIERIAUS
GAMINTOJAI

Egiptiečiai pirmieji pradėjo popierių gaminti. Bet širšės ir vapsvos popierių gamino iš me-dienos, gal būt, anksčiau negu žmogus šiame pasauly atsira-dė.

Geriausios popieriaus ga-minintojos yra geltonom nuga-rom vapsvos ir juodosios bal-tom burnelės širšės. Abėjų va-balai gaminasi didelių lizdus iš medienos. Lizdus pakabina medžio šakose, paprastai šakų galūnėse po lapais.

Popierių gaminančios vaps-vos savo burnoje turi popieriui gaminti mašiną — žiaunas. Ji graužia medį lyg žnyplėmis horizontaliai, taip, kad medžio lastelės būna nuo apacio ir vir-šų. Savo stipriomis žiaunomis vapsva ar širšė medį skaptuo-ja. Tačiau vapsva vartoja tik-tai sausą medieną popieriui dirbti. Jeigu nėra sauso me-džio miške, tai vartoja tvoros ar kurį kitą sausą medį. Vaps-va medžio gabaliuką sukram-čiusi neša į lizdą. Čia ji vėl kramto, maišo su skysčiu bur-noje ir paskleidžia šią masę kaip ploną filmą. Tol ji lipdo kaspiną prie kaspino, gražiai krašteliu sulipdydama, kol pa-sidaro ir puodą panašus pilkas kamuolys. Šis vapsvos ar širšės pagamintas „popierius“ labai stiprus. Plišanį truksta tik-tai sulipdytos vietose, bet ne kas-pinas.

Apacioje širšių lizdo esti sky-lė, kuri veda į vidaus celes, taip pat padarytas iš stipraus plono popieriaus. Viduje lizdo yra korys, panašus ir bičių ko-rį. Vapsvos kory medaus nene-ša. Jos ten deda paigus baltus kiaušinėlius, iš kurių vėliau iš-siperi naujos vapsvos.

Purvinės vapsvos kartais sa-vo lizdą daro pastogėje arba apleisto namo viduje. Prie mū-rinės ar medinės sienos išlipdo lizdo vidų medienos popierium, o vėliau jį užmūrija purvu. Pa-liekia tiktai vieną išėjimui sky-lutę. Jos lizde taip pat palieka savo kiaušinėlius. (š)

V. Vokietijos federalinė vyriausybė jau turi JAV savo konsula-tą New York'e, ir dar atidaro St. Louis, New Orleans, San Francis-co, Chicagoje ir Atlantose.

Mat, V. Vokietijos ir JAV san-tykiavimas įvairiose gyvenimo srityse tiek plečiasi, kad buvo bū-tina čia sakytuose miestuose vo-kiečiams turėti savo konsulus. O be to, dabar daug vokiečių imi-gruoja į JAV ir įvairiuose JAV universitetuose vokiečių jauni-mas mokosi.

Mes taisome visokias
SIUVAMAS MAŠINAS
Visas darbas garantuotas. Mes
taip pat išnuojamąs mašinas.
Duo-kite mums perdinti koje
minamas mašinas ir elektrines.
Nemokamas apskaičiavimas. Tu-
rime puikų pasirinkimą vartotų
SINGER mašinų.
SINGER SEWING
MACHINE COMPANY
4222½ Archer Avenue
Tel.: CLIFFSIDE 4-6847

CLASSIFIED ADVERTISEMENTS

REAL ESTATE FOR SALE

Namai, Zemė — Pardavimui

7 kambarių mūrinis namas su rakandais. Priežastis pardavimui mirtis. Savininkas galima matyti tik po 3 val. po pietų.
545 W. 66th STREET.

3824 S. Emerald Ave. du 5 kam-barių butai. Kaina priinama greitai pardavimui. Savininkas Johnson, State 2-2660.

PARDAVIMUI 4 flatų mūrinis, 3—5, vienas 6 kambarių. Kam-pas. 2 apartamentai šildomi auto-matiškai su alyva. Vienas butas priimanas. Savininkas 5801 S. Bishop.

5932 SO. PAULINA ST.
6 kambarių medinė cottage. Visi kambariai dideli, furnasai šildomi. Didelis sklepas, arti mokyklos, krautuvės, transpor-tacija. Tuoj galima užimti. \$10,-500. Parodyti susitarus. Tim-meiman, 3943 W. 63rd St., tel. REliance 5-2626.

FARMS FOR SALE

Ukiai Pardavimui

GERA farma Indiana valstybėje, 65 mylios nuo Chicago. 85 ak-rų žemės, gera stuba su keliais vištininkais. Elektra, bėgantis vanduo; gražus miškas. Savininkas vietoje. P. Davis (Develkis), R. R. 2, Wheatfield, Ind. Leng-vai pasiekti kiti Route 30 iki 53 į pietus, paskutinis miestukas Demott 3½ mylios.

FOR RENT — Rendrai

ISNUOJIMAI 6 furnišuoti kambariai. Savininkas galima matyti nuo 6 val. vakarais. 3035 So. 51. Ave. Cicero, Ill. Charles Ralla.

BUSINESS CHANCES

Biznio Progos

Liquor Store ir baras parduo-dama nebrangiai; biznis išdirb-tas. 2 pavojingumai kambariai. Savininkas matyti vakarais, 3529 S. Halsted St. Walbrook 6-3617

Greitam pardavimui batų tai-symo štoras, moderniški įran-čiai, geras biznis, švari apylin-kė. Pardavimo priežastis — liga. Skambinkite savininkui po 6 val. vak. Tel. REpublic 7-8615, arba Grovehill 6-6588.

AUTOMOBILES — TRUCKS

Autai ir Sunkvežimiai

A & C

MOTOR SALES

816-20 W. 35th Street

Visuomet geras pasirinkimas

VARTOTŲ KARŲ

1936 iki 1951 metų

\$25.00 ir aukščiau

MES PERKAME GERUS

VARTOTUS KARUS

Bridgeporto draugiškiausi

dyleriai.

PONTIACS

LATE MODEL

CONVERTIBLES

Must be sold

Loeber Pontiacs, Inc.

1111 N. Clark St.

MISCELLANEOUS

Ivairūs Dalykai

TELEVIZIJOS IR RADIO

Taisyimas — Pardavimas

Tel.: DANUBE 6-6887

DAINA TELEVISION CO.

3120 So. Halsted St.

TUCK POINTING

Langų „Caulcing“ — kaminus taisom ir plytų darbus darome.

Dovanai apskaičiavimas.

Pasaukai GUS G. JENES

3504 So. Halsted St.

Yards 7-2641

JONAS CONRAD TUCK

POINTING BIZNYJE

Atnaujiname nusidėjęs namą, pripildome lietaus išplautus plytų tarpus. Taip pat pataisome kaminus ir apie langus. Per daug metu gerai patyres darbe lietu-vis. Reikalui priėjus kreipkitės:

J. CONRAD, 5242 So. Artesian Ave. Grovehill 6-4177.

JOHN G. MEZLAISKIS

Generalinis Kontraktorius

ir Namų Statytojas

Statom namus ant savo lotų arba ant jūsų lotų. Perkam lotus. Re-ka-kreipkitės, gausite teisingą patarnavimą už priemamą kainą.

6649 SO. MOZART STREET

Tel. GROVEHILL 6-6588

Mes taisome visokias

SIUVAMAS MAŠINAS

Visas darbas garantuotas. Mes

taip pat išnuojamąs mašinas.

Duo-kite mums perdinti koje

minamas mašinas ir elektrines.

Nemokamas apskaičiavimas. Tu-
rime puikų pasirinkimą vartotų

SINGER mašinų.

SINGER SEWING

MACHINE COMPANY

4222½ Archer Avenue

Tel.: CLIFFSIDE 4-6847

HELP WANTED—MALE

Darbininkų Reikia

PROGA UŽDIRBTI IR IŠMOKTI AMATĄ

Padidėjus ekspedicijai, NAUJENOMS reikalingas jaunas

darbininkas, 18-tos gatvės apylinkėje gyvenantis studen-tas ar mokyns turi progos vakarais išmokti amato ir už-sidirbti pinigų. Darbas lengvas ir įdomus. Dėl sąlygų

kreipkitės į NAUJENŲ ofisą darbo valandomis.

HELP WANTED—MALE

Darbininkų Reikia

PROGA UŽDIRBTI IR IŠMOKTI AMATĄ

Padidėjus ekspedicijai, NAUJENOMS reikalingas jaunas

darbininkas, 18-tos gatvės apylinkėje gyvenantis studen-tas ar mokyns turi progos vakarais išmokti amato ir už-sidirbti pinigų. Darbas lengvas ir įdomus. Dėl sąlygų

kreipkitės į NAUJENŲ ofisą darbo valandomis.

NAUJENŲ Administracija.

PRESSER

FOR MEN'S CLOTHES

Also to do light mending.

Hours 10 A. M. to 7 P. M.

Salary \$200 per month.

PRIVATE CLUB

UNIVERSITY CLUB

79 EAST MONROE

MAN WANTED

for

CLEAN WORK

IN LAUNDRY

Permanent, paid vacations,

Blue Cross and Group

Insurance.

Apply

BABY VALET

511 Harrison.

OAK PARK

PACKING AND CRATING

Man capable of designing and

building crates for heavy

delicate machinery.

Good wages, plenty of overtime

ASKANIA REGULATOR CO.

240 East Ontario.

REIKIA DARBININKŲ

ISSIUNTINĖJIMO SKYRIUJE

VIRSLAIKIS. KREIPKITES:

2246 W. 49th STREET

AUTOMATIC Screw Machine op.

and setup—Brown & Sharp equip.

A-1 steady job; good pay; plenty

of overtime; day or night shift. Ap-
ply in person. Ask for Mr. Hen-

nessy.

ALLIED SCREW MACHINE CO.

1338 S. Michigan. HA. 7-3915

HELP WANTED—FEMALE